

PASTORALA LA ÎNVIEREA DOMNULUI 2015

† IOAN DIN MILA LUI DUMNEZEU, ARHIEPISCOP AL TIMIȘOAREI ȘI MITROPOLIT AL BANATULUI

Iubitului nostru cler, cinului monahal și dreptcredincioșilor creștini, har, milă și pace de la Dumnezeu Tatăl, iar de la noi, părintească binecuvântare.

„Să se scoale Dumnezeu și să se risipească vrăjmașii Lui și să fugă de la fața Lui cei ce-L urăsc pe El.” (Psalm 67, 1)

Hristos a înviat!

Iubiți frați și surori în Domnul,

Cu ajutorul Bunului Dumnezeu am săvârșit în pace calea postului, la capătul căreia am găsit mormântul gol al Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Oare, aceasta să fie răsplata celui care postește?! A celui care se luptă cu patimile sale?! A celui care iubește și iartă, mângâie și hrănește pe cel sărman?!

Aceasta va fi cununa luptei cu păcatul și cu patimile?! Un mormânt gol și un giulgiu zăcând?!

Ce vom răspunde semenilor și fiilor noștri?

„Mamă, după atâta nevoie- îți va spune fiul tău- doar cu atât ai fost răsplătită? Cu un giulgiu zăcând?”

O, fiul meu!

O, fiii mei duhovnicești! Darul pe care l-am primit este Învierea lui Hristos, învierea noastră, veșnicia noastră.

Dacă în urma păcatului lui Adam s-a dezlegat la moarte, prin Învierea lui Hristos s-a dezlegat la viață.

Învierea este darul acestui mare Praznic. Acesta este Praznicul unui nou răsărit, al zilei a opta, cea care are doar răsărit. Hristos ne-a scos din mormânt și din moarte și ne-a dus cu El în acest răsărit veșnic. Pentru noi s-au stins soarele și luna și a răsărit unicul Soare- Hristos.

Hristos este Luminătorul acestei zile neînserate, ziua a opta.

O, soare! De acum tu poți să te odihnești, căci a răsărit un nou Soare Care va lumina veșnicia și așa vom trece de la heliocentrism la hristocentrism.

Iubiți credincioși,

Cum vom prețui acest scump dar- Învierea?!

Pentru unii, acest dar înseamnă revărsarea iubirii lui Dumnezeu peste noi, este întoarcerea la Tatăl, în tainicul Rai al iubirii lui Dumnezeu. Alții, ar fi dorit ca mormântul să fi rămas pecetluit și lespedea de piatră să închidă pentru totdeauna iubirea, Cea Care S-a jertfit pentru noi.

Însă n-au știut că iubirea lui Dumnezeu răsare și rodește chiar și din piatră.

Omul a semănat iubirea - pe Hristos - în piatră, știind că tot ce se seamănă în piatră moare.

S-a înșelat, căci iubirea lui Dumnezeu copleșește orice stâncă, iar stânca, decât să lăcrimeze, mai bine crapă.

Din stânca de pe Golgota, unde a fost semănat Hristos Domnul, a răsărit Soarele dreptății.

O, tu, stâncă a Golgotei, cât de mult L-ai iubit tu pe Hristos!

L-ai primit în tine pe Bobul de Grâu cel Dumnezeiesc, de unde a răsărit, dând pacea și lumina veșnică acestei lumi. În Rai, Adam a fost oprit să mănânce din pomul vieții. Noi suntem chemați azi să mâncăm din rodul Crucii, cea care L-a rodit pe Hristos Euharistic, căci Crucea a rodit Viața.

Iubiților,

Hristos este Lumina la care vedem creația lui Dumnezeu.

Lumina soarelui este doar o palidă umbră a luminii Învierii lui Hristos.

Învierea este darul lui Dumnezeu făcut omului, este darul iubirii desăvârșite a Preasfintei Treimi. Este darul vieții veșnice și al nemărginitei responsabilități.

Învierea înseamnă iubire, dar și responsabilitate.

Cei care refuză iubirea și responsabilitatea ar fi dorit să găsească astăzi mormântul străjuit de ostași.

Dar iubirea nu poate fi pusă sub strajă. Ea nu poate fi înlănțuită sau întemnițată.

Iubite frate creștine, dacă ai primit astăzi darul Învierii, păstrează-l ca pe cel mai scump odor, căci în el se află nimbul vieții veșnice. Responsabilitatea veșniciei este greu de dus și de împlinit.

Pentru unii, iubirea este cea mai mare povară din viața lor. Dar, pentru cei ce se împărtășesc din iubirea lui Hristos, iubirea înseamnă viața și bucuria în Duhul Sfânt.

Frați creștini,

Moise a lovit cu toiagul în stâncă și a izvorât apă, salvând astfel poporul lui Israel în pustie: „Zis-a Domnul către Moise: «Treci înaintea poporului acestuia, dar ia cu tine câțiva din bătrânii lui Israel; ia în mână toiagul cu care ai lovit Nilul și du-te. Iată Eu voi sta înaintea ta acolo la stânca din Horeb, iar tu vei lovi în stâncă și va curge apă din ea și va bea poporul.» Și a făcut Moise așa înaintea bătrânilor lui Israel.” (Ieșire 17, 5-6).

Hristos a lovit și El în stâncă, din care a izvorât lumină și viață veșnică.

Doamne, lovește și în stânca inimii mele și fă să izvorască din ea iubirea față de Tine și față de frații mei!

Învierea izvorăște din jertfă, jertfa izvorăște din ascultare, iar ascultarea din iubire.

Tatăl L-a trimis în lume pe Fiul Său, Unul Născut, ca s-o izbăvească și s-o scoată din întunericul păcatului: „S-a smerit pe sine, ascultător făcându-Se până la moarte și încă moarte pe cruce. Pentru aceea și Dumnezeu L-a preînălțat și l-a dăruit Lui nume care este mai presus de orice nume.” (Filipeni 2, 8-9).

După Înviere, contemporanii lui Iisus nu-l mai pronunțau în acest fel numele, ci-l spuneau: Înviatul din Nazaret.

Pilat a poruncit să se scrie pe o tăbliță vina lui Iisus: „Iisus Nazarineanul, Regele iudeilor” (Ioan 19, 19).

Oare, după Învierea lui Iisus, n-a dat poruncă unui scrib să dăltuiască în piatra de deasupra mormântului: Aici a fost pentru trei zile mormântul Înviatului din Nazaret?!

Așa l-a rămas în popor numele: Înviatul din Nazaret.

Înviatul din Nazaret ne-a lăsat și nouă darul Învierii, dar, pe care unii îl primesc cu bucurie, iar alții încă mai stau și azi în cumpănă. Însă aripa veșniciei i-a atins și pe ei. Rămâne doar mila lui Hristos care să răstoarne piatra de pe inima lor. O, inimă de sub piatră, greu și cu amar vei plânge odată!

Iubite frate creștine, nu lăsa ca, la umbra vieții tale, să crească doar nostalgia.

Iubiți frați și surori,

Era primăvară la Ierusalim și pe Golgota înfloriseră trei cruci.

Hristos, pe Cruce, și-a întins mâinile celor doi tâlhari. Voia să Se împace și cu ei, să-i tragă și pe ei la Tatăl, dar numai unuia nu i-a fost rușine să-l întindă mâna Răstignitului. Pe acela, în acea zi, l-a trecut în Paradisul pierdut de Adam. Un tâlhar a căzut pe cruce, altul s-a mântuit pe cruce.

Ce mare taină! Iubirea deschide șirul sfinților cu un tâlhar.

Iată ce poate face iubirea dintr-un tâlhar care se pocăiește: un sfânt!

Doamne, în iubirea Ta și tâlharii pot ajunge sfinți!

Iubite frate creștine, chiar dacă ai făcut păcate precum tâlharul de pe cruce, prin spovedanie cu lacrimi și adâncă pocăință, și tu poți fi azi cu tâlharul în Rai.

Oare, de ce ne este greu să dăm mâna cu Răstignitul?! Pentru că este plină de sânge și străpunsă de piroane?!

Numai rănilor și sângelui lui Hristos ne pot vindeca rănilor noastre.

Ostașul a împuns cu sulita coasta Sa, ca din ea să ne recreeze Hristos, așa cum din coasta lui Adam a făcut-o pe Eva. Din coasta Sa ne-a hrănit Hristos cu apă și sânge, ca să nu mai fim pradă morții.

Erau apă și sângele vieții veșnice.

Veniți, iubiților, și gustați din acest izvor ce curge din coasta lui Hristos!

Hristos ne-a lăsat fiecăruia dintre noi o cruce ca să răstignim pe ea patimile și păcatele noastre.

Crucea ne însoțește și la mormânt. Ea dă mărturie despre noi că am fost oameni ai Crucii, ai Jertfei.

Oare, ce va spune trecătorilor crucea ta, iubite frate creștine?!

Crucile, într-o zi, s-or face stele și vor avea îngerii grijă de ele.

Va fi o mare galaxie în univers, Galaxia Crucii.

Nu le luați copiilor, iubite mame, darul Crucii!

Iubită mamă creștină, nu uita că patria începe pe brațele tale.

Brațele mamei sunt cea mai dulce patrie. Lăsați-i să trăiască o clipă în acest sfânt pridvor al veșniciei.

Iubiților,

Hristos, pe Cruce, a atins infinitul durerii omenești, pe care l-a frânt pe Golgota.

Hristos ne arată că moartea nu este ultima speranță a omului. De acum, moartea a fost scoasă afară din infinit.

De azi, viața aparține veșniciei, iar timpul nu mai stinge veșnicia.

Omul își trăiește viața pe pământ între două dangăte de clopot: între timpul istoric și veșnicie, între naștere și Înviere. Învierea este dangățul ce ne trece prin moarte la veșnicie.

Moartea este locul pe unde noi scăpăm din această viață în veșnicie.

Nu-i altă cale pentru a trece de aici „dincolo”. Aceasta este cărarea pe care a călătorit și Hristos.

În calea Sa spre Tatăl, Hristos S-a întâlnit cu moartea care nu voia să-L lase să Se întoarcă la Tatăl.

Dar a lovit-o cu sabia Jertfei, cu Crucea Sa, învingând-o, ca să putem trece și noi la Tatăl, peste moarte călcând.

Astfel, moartea a căzut din infinit.

Iubiților, grațiți în aceste zile de sfântă prăznuire, în cuvinte duhovnicești, presărate cu vestea care a întors lumea din întuneric la lumină.

Iubite mame, creșteți-vă pruncii în lumina Învierii lui Hristos și nu-i lăsați pe seama celor care încă nu s-au trezit din noaptea minții, căci cei ce se luptă cu Dumnezeu au o gândire cu sumă zero. Ei vă îndeamnă să evadați din lumină. Iubite surori, duceți copiilor, de aici, din fața sfințelor altare, vestea cea bună pe care au auzit-o și femeile mironosițe: „Hristos a înviat!” (cf. Marcu 16, 6).

Iubiții mei fii duhovnicești,

După Înviere s-a creat în lume un nou alfabet de gândire.

Cuvântul „Înviere” creează noi catedrale ale duhului, în care Se prăznuiește Dumnezeu Cel în Treime lăudat. Binecuvântat să fie Dumnezeu că, și în graiul nostru românesc, a pătruns vestea Învierii lui Hristos! Dumnezeu a binecuvântat limba noastră română din care a făcut un sanctuar, unde nu putem intra decât cu smerenie și respect.

Pe Golgota, Hristos a început rezidirea lumii întemeind, pe Cruce, Biserica Sa ca spațiu binecuvântat al veșniciei. Rămâneți, iubiți fii și surori în Domnul, în Biserica zidită de Hristos pe Golgota, căci pe aceasta „nici porțile iadului nu o vor birui” (cf. Mt.16, 18).

Femeile mironosițe sunt în fața unei minuni- ele găsesc mormântul gol și le cuprinde teama.

Ungerea cu mir era un gest de iubire. Astfel, vedem că iubirea nu moare niciodată.

Iubiților, să nu vă fie teamă de marile minuni pe care ni le pregătește Dumnezeu.

Femeile mironosițe L-au căutat pe Hristos la mormânt și nu L-au găsit. Totuși L-au găsit printre lacrimi.

Nu vă căutați, iubiților, părinții în cimitire, că n-o să-i găsiți, ci căutați-i în Împărăția lui Dumnezeu.

Sărută crucea maicii tale la mormânt, dar n-o mai căuta acolo. Ea este în Împărăția bucuriei lui Dumnezeu.

Iubiți frați și surori,

Spuneți celor care s-au jertfit pentru libertate aici, în fața acestei catedrale, că, deși Timișoara a fost fără țară în decembrie '89, dar n-a fost nicio clipă fără Dumnezeu. Hristos a biruit și moartea lor.

Iubiților, să împărtășim azi semenilor noștri lumină din lumina Învierii lui Hristos, iubire din iubirea lui Hristos, milă din mila lui Hristos.

Să ne aducem aminte și de cei răstigniți cu Hristos, să le aducem și lor vestea Învierii lui Hristos și nădejdea că și pentru ei S-a jertfit Hristos.

Mângâiere și celor de pe patul suferinței. Hristos să vindece ale lor răni cu scump Sângele Său.

Pruncilor, bună creștere și înțelepciune, iar celor în vârstă, nădejdea plină de bucurie a întâlnirii cu Hristos Cel Înviat. Tuturor vă doresc să aveți parte în aceste zile, de bucuria pe care a avut-o Maica Domnului când L-a văzut pe Fiul Său Înviat.

Hristos a înviat!

Al vostru, al tuturor, de tot binele voitor,

† IOAN al Banatului

Data în reședința noastră mitropolitană din Timișoara, la 12 aprilie 2015.

ȘASE LUNI DE LA TRECEREA LA DOMNUL A PĂRINTELUI MITROPOLIT NICOLAE CORNEANU

BIROUL DE PRESĂ AL ARHIEPISCOPIEI TIMIȘOAREI

Cu regret și permanentă aducere aminte, dar și cu nădejde în mila și bunătatea lui Dumnezeu, în ziua de sâmbătă 4 aprilie a.c. de la ora 12:00, în cripta ierarhilor din catedrala mitropolitană din Timișoara, s-a oficiat de către Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan al Banatului, împreună cu Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei și mai mulți preoți și diaconi, slujba de pomenire la șase luni de la trecerea la Domnul a vrednicului și iubitului ierarh bănățean, Părintele dr. Nicolae Corneanu, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului, care a pășit spre Împărăția Cerurilor la 28 septembrie 2014.

În cei aproape 91 de ani de viață, câți i-au fost dăruți de Tatăl ceresc, a reușit să fie un „adevărat părinte”, iubitor de preoți și de credincioși, de monahi și monahii și a rămas în sufletul păstoriiților ca un „om ales de Dumnezeu”, dat fiind că s-a născut în ziua de 21 noiembrie 1923, zi însemnată a Bisericii noastre, Intrarea în Biserică a Maicii Domnului.

Erudit cărturar, om al smereniei și al dialogului, sub aceeași purtare de grijă a sfinților, tot într-o zi de sărbătoare, adică duminica, s-a îndreptat către Domnul Dumnezeu, Cel pe Care L-a slujit neîntrerupt în cei aproape 71 de ani la sfântul altar, de la treapta diaconiei și până la cea de mitropolit al Banatului.

Această mare responsabilitate ce i-a revenit încă de tânăr, mai precis din 4 martie 1962, l-a învățat să facă față tuturor încercărilor pe care le-a avut și l-a întărit să rămână mereu aproape de preoții, monahii și credincioșii eparhiei sale, care afirmă cu toată convingerea că: „pilda omului și Mitropolitului Nicolae își are temeiul în modestia, în răbdarea sa de excepție și în curajul pocăinței”.

Mulți dintre cei care l-au cunoscut, l-au prețuit și l-au iubit pe Părintele nostru Mitropolit Nicolae au participat la slujba parastasului ce s-a săvârșit în sâmbăta lui Lazăr, 4 aprilie 2015.

Veșnică să-i fie pomenirea din neam în neam!

ÎNVIEREA DOMNULUI ȘI ÎNVIEREA NOASTRĂ

Preot dr. IONEL POPESCU

Sărbătoarea Învierii din morți a Domnului nostru Iisus Hristos, „praznicelor praznic și sărbătoare sărbătorilor”, cum o numea sfântul Ioan Damaschin, își revarsă, din nou, razele binefăcătoare de lumină peste întreaga creație.

Bucuria pascală copleșește toată făptura, mângâie sufletul, alungă întunericul necunoștinței de Dumnezeu, întărește nădejdea, sporește dragostea și aduce certitudinea nemuririi oamenilor, pentru că, așa cum scria sfântul apostol Pavel, „moartea a fost înghițită de biruință” (Corinteni 15, 54).

Frumusețea duhovnicească inefabilă a acestei străvechi și atât de importante sărbători creștine este subliniată în chip admirabil de sfântul Ipolit (170-236), prolific scriitor creștin, care în lucrarea „Despre Paști”, omilie de edificare menționată de Eusebiu din Cezareea și de Fericitul Ieronim, scrie: „O, procesiune tainică, o, sărbătoare duhovnicească, o, Paști divin, tu cobori de la cer până la pământ și urci de la pământ la cer. O, sărbătoare a tuturor lucrurilor, panegiric al lumii, o, bucurie duhovnicească (...), prin tine moartea a fost biruită și viața a fost dăruită tuturor oamenilor”.

Această sfântă sărbătoare stă la temelia credinței și a Bisericii noastre dreptmăritoare, fapt pentru care a fost cinstită în mod cu totul deosebit, încă din perioada apostolică. Astfel, în noaptea sfântă a Învierii, creștinii se adunau în biserici, unde sărbătoreau în rugăciune și prive-

ghere. Cu acest prilej avea loc și botezul catehumenilor, pregătiți prin cateheză, cu mult timp înainte, pentru a deveni membri ai Bisericii. „Neofiții (creștinii botezați) se îmbrăcau atunci în haine albe, pe care le purtau toată săptămâna, țineau în mâini făclii luminoase, ca unii care s-au îngropat cu Hristos, dar au și înviat împreună cu El” (pr.prof.dr. Ene Braniște, *Liturgica generală*, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1985, p. 320-321).

Sărbătoarea răscumpărării omului și a lumii prin moartea și învierea lui Hristos marchează, așadar, trecerea omenirii de la cea mai adâncă tristețe la bucuria cea mai înaltă, de la moarte la viață sau, mai bine zis, din viața aceasta în aceea a veacului viitor. Întunericul păcatului stăpâna asupra lumii și a oamenilor, dar deodată o lumină se vede în fața altarului bisericii. Este „Lumina Învierii”, care „luminează pe tot omul care vine în lume” și, odată cu aceasta, se aude chemarea solemnă a preotului: „Veniți de luați lumină!”. De acum înainte, „lumina luminează în întuneric și întunericul nu a cuprins-o” (Ioan 1, 5). Procesiunea tainică, impresionantă și emoționantă din această noapte sfântă vestește tuturor oamenilor că Învierea Domnului ne-a trecut din vremelnicie în veșnicie, din întuneric la lumină, de la stricăciune la nestricăciune.

Bucuria este atât de mare încât făpturile cerești cântă împreună cu oamenii: „Învierea Ta, Hristoase Mântuitor-

rule, îngerii o laudă în ceruri și pe noi, pe pământ, ne învrednicește, cu inimă curată să Te mărim”.

Sfântul Grigorie de Nazianz spune că acest moment de bucurie se datorează faptului că „Duminica Paștilor ne-a adus mântuire”, iar această minune „marchează frontiera dintre mormânt și Înviere și ne face moșteni ai noului eon (al vieții veșnice)”.

Învierea Domnului ne învață, an de an, că și noi „vom fi părtași ai învierii Lui” și „vom viețui împreună cu El” (Romani 6, 5 și 8), pentru că „precum în Adam toți mor, așa și în Hristos toți vor învia” (I Corinteni 15, 22). Referindu-se la acest aspect, „Canoanele lui Ipolit”, apărute, probabil, pe la jumătatea secolului al IV-lea și păstrate în limba arabă, precizează: „... Cel nepătimitor a pățimit pentru noi spre a ne elibera din patimi, din suferințe, de care avem parte din pricina păcatelor noastre. Să ne facem deci părtași acestor pătimiri pe care El le-a îndurat pentru noi, pentru ca și noi să ședem la masă cu El întru Împărăția Sa ...”.

Precum există, însă, o înviere din morți, există și o înviere a noastră aici pe pământ prin întoarcerea de la păcat la virtute, de la rău la bine, de la întuneric la lumină, așa după cum ne învață un alt cunoscut scriitor bisericesc, Eusebiu de Cezareea, în lucrarea sa „Despre Paști”: „Astfel, noi înșine să ne îndreptăm atenția spre cele ale lui Dumnezeu, înlăturând din sufletul nostru aluatul cel vechi al păcatului și mâncând adevăratele ierburi amare (...).

Înălțându-ne privirea către Dumnezeu, noi ne încingem coapsele cu brâul curăției, ne îngrijim de drumul sufletelor noastre, pregătindu-ne să răspundem chemării cerului, folosind toiagul cuvântului, virtutea rugăciunilor, biruind pe vrăjmași, dăm cuvenita atenție trecerii de la pământ la cer, de la viața trecătoare la cea veșnică ...”.

Minunea învierii noastre la o viață nouă, la „viața în Hristos”, cum a definit-o Nicolae Cabasila, prin moartea față de păcat, transformarea, schimbarea noastră lăuntrică, *metanoia* este „minunea cea mare a lui Hristos Dumnezeu: nu schimbarea apei în vin, nu înmulțirea peștilor și a pâinii, nu tămăduirea orbilor din naștere, a slăbănogilor, a gârbovilor și a leproșilor, nu, nici învierea fiicei lui Iair, a fiului văduvei din Nain și a lui Lazăr – toate semne bune pentru prea puțin credincioși ori făcute să se împlinescă proorociile ori ca să se arate slava lui Dumnezeu ori manifestări de milă ale Domnului, toate, concesiile ale divinității –, ci transformarea făpturii. Până unde poate merge: la ceruta răstignire cu capul în jos a lui Petru, care se lepădase” (N. Steinhardt, *Jurnalul fericii*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1991, p. 45).

Sărbătoarea Paștilor ne cheamă la această schimbare a vieții, la moartea față de viața veche, trăită în păcat și la renaștere spirituală, pentru că numai în felul acesta ne putem împărtăși din darurile Învierii. Hristos Domnul,

„înainte de a promite oamenilor o înviere definitivă, la sfârșitul timpului, la cere să învie în viața de acum, adică să se comporte ca oameni vii. Iar oamenii cu adevărat vii sunt cei care nu trec pe lângă Dumnezeu fără să-L recunoască (...).

Învierea e rezervată oamenilor vii, adică oamenilor care se întreabă, speră, se revoltă și mor. Statuile nu pot învia”, scrie Andrei Pleșu (*Despre frumusețea uitată a vieții*, Ed. Humanitas, București, 2011, p.84 și 111).

Fiul risipitor, fiul rătăcit sau pierdut „și-a risipit averea, trăind în desfrânări, și după ce a cheltuit totul”, a ajuns să păzească porcii și să se hrănească din „roșcovele pe care le mâncau aceștia, însă nimeni nu-i dădea” (Luca 15, 13-16). Viața lui s-a degradat într-o asemenea măsură, încât a devenit o „viață fără orizont de salvare, viața care uită de Dumnezeu și e uitată de Dumnezeu (...). A băut cupa risipirii până la capăt” și „a trăit pe cont propriu o coborâre în infern” (Andrei Pleșu, *Parabolele lui Iisus. Adevărul ca poveste*, Ed. Humanitas, București, 2012, p. 263-264). Și totuși, la un moment dat, „venindu-și în sine” (Luca 15, 17) și-a recunoscut greșeala, s-a întors la casa părintească și la tatăl său, care l-a primit cu bucurie, l-a îmbrățișat, l-a reșezat în demnitatea pierdută de fiu și iarăși moștenitor și a organizat o masă a bucuriei, spunând: „Acest fiu al meu mort era și a înviat, pierdut și s-a aflat” (Luca 15, 24).

Iată un model sublim de pocăință, de smerenie, de renaștere spirituală, de întoarcere de la păcat la virtute și la Dumnezeu. În felul acesta „păcatul e anulat, totul poate fi luat de la început, nimic din tușa sumbră a devierii nu rămâne necurățat” (Pleșu, *Parabolele ...*, p. 270). Fiecare om, oricât de păcătos ar fi, are deci posibilitatea de a se ridica din păcat, prin pocăință sinceră și de a fi reprimat în comuniunea de iubire a Tatălui ceresc.

Mormântul Golgotei, cu lespedeza grea prăvălită deasupra și iadul în care a coborât de bunăvoie, pentru a-i ridica pe cei căzuți din veac, nu l-au putut reține pe Hristos Domnul.

El a înviat ca un biruitor, „cu moartea Sa pe moarte călcând și celor din morminte viață dăruindu-le”. Așadar, nici pe noi nu ne poate ține înlănțuiți păcatul, dacă nu dorim, dacă îl chemăm pe Mântuitorul alături de noi și dacă credem cu tărie în Înviere.

Hristos cel înviat din morți ne-a dăruit această certitudine a învierii. Din momentul Învierii Sale, moartea nu mai are putere asupra noastră.

Suntem nemuritori. Putem să învingem puterea celui rău, să ne ridicăm deasupra ispitelor și a păcatelor. Avem posibilitatea de a deveni fii ai lui Dumnezeu prin har căci, așa cum scria Apostolul Pavel credincioșilor din Colose, „viața noastră este ascunsă cu Hristos în Dumnezeu. Iar când Hristos, care este viața noastră se va arăta, atunci și voi, împreună cu El, vă veți arăta întru slavă” (Coloseni 3, 3-4).

ASUMAREA PERSONALĂ A ÎNVIERII DOMNULUI

Dr. STELIAN GOMBOȘ

Vă întâmpin pe toți cu urarea de: Hristos a înviat! Este realitatea ce cuprinde în sine nu numai persoana lui Iisus Hristos, a Dumnezeuului - Om, ci a tuturor în Iisus Hristos. Și în același timp mă întreb, dacă a înviat cu adevărat și în mine, dacă eu am murit odată cu El păcatului și am înviat odată cu El virtuții, faptei celei bune. Și nu știu ce să răspund și atunci mă cutremur căci mi-e teamă că pentru mine El a înviat în zadar, însă încerc și mă străduiesc să nu fie așa!... Simt, observ și constat cu multă amărăciune că încă în mine nu au murit mândria, orgoliul, vanitatea, egoismul, păcatul și patima; în schimb zac în nesimțire, adormire și nemișcare fapta cea bună, smerenia, milostenia, ascultarea, postul și rugăciunea!... Și în aceste condiții aflându-mă vin și îi cer ajutorul Preaînaltului, Bunului și Milostivului Dumnezeu – Care toate le poate celui ce crede în El, fiindcă El pe „cele neputincioase le întărește iar pe cele bolnave le vindecă”... Și am nădejde, un firicel de credință și tare puțină dragoste, însă știu și trăiesc cu toată convingerea că atunci când rostim *Hristos a înviat* nu spunem numai taina negrăită a lui Iisus Hristos ci și chemarea noastră, a fiecăruia dintre noi, de a participa la Învierea lui Iisus Hristos, pentru că numai așa putem fi autentici creștini. A răspunde la întrebarea: cum particip eu la Învierea lui Iisus Hristos nu este un lucru ușor. Dar Sfinții Părinți de Dumnezeu purtători au dat un răspuns nu doar teologic, ci și personal. Ei au arătat că omul dacă participă, ca experiență la viața lui Dumnezeu numai astfel poate să și învie în Iisus Hristos.

Practica, expertiza, experiența și metodologia lor este unică, și sigură în același timp, ei au arătat că întâi trăim ca experiență, ca realitate personală, ca practică, viața în Iisus Hristos și numai după aceea teologhim, vorbim ca discurs, mărturie și mărturisire despre Iisus Hristos. La ei, în teologia Bisericii Ortodoxe unitatea, relația și raportul dintre teologie și viață, dintre teorie și practică este organică, simfonică, unitară și de nedespărțit.

Astfel pentru ca noi să fim vrednici de învierea lui Iisus Hristos în plan eshatologic, al împărăției lui viitoare trebuie să înviem în El încă de acum, participând la viața în Iisus Hristos dată în Biserică din ziua Cincizecimii.

Așadar, participarea la viața în Iisus Hristos, la învierea lui Iisus Hristos este calea Bisericii întrucât Biserica este un trup viu, al cărei cap este Iisus Hristos precum ne spune Sfântul Apostol Pavel: „ci în iubire trăind după adevăr, în toate să creștem întru El care este Capul, Hristos” (Ef 4,16).

Prin urmare, viața în Iisus Hristos ne este dată în Biserică și de către Biserică, și de aceea Însuși Iisus Hristos a instituit Sfintele Taine. Omul își poate crea premisele mântuirii numai participând la Sfintele Taine.

În ele, el se reinnoiește, participă la viața lui Iisus Hristos, se iluminează și se desăvârșește.

De la Sfântul Botez, harul Duhului Sfânt este în sufletul omului, și de la acest început el poate spune că are premisele vieții în Iisus Hristos. La Botez se cântă „Câți în Hristos v-ați botezat în Hristos v-ați și-mbrăcat”. Dar această haină ce o îmbracă credinciosul este natura umană asumată de Iisus Hristos, cu tot ce a făcut El, în ipostasul său, pentru noi. În Sfintele Taine este Iisus Hristos personal, și asumat în mod personal; aceasta este taina ce mulți nu o cunosc. În ele omul, fiecare credincios participă la tot ce a făcut el pentru noi, ca întrupare, răstignire, moarte și înviere.

A participa la viața lui Iisus Hristos este identic cu a participa la Taine. De aceea când vorbim teologic despre Sfânta și Dumnezeiasca Euharistie (sau Împărtășanie) Sfinții Părinți, continuând pe Părinții Apostolici și Sfinții Apostoli spun că noi avem pe Iisus Hristos – a doua Persoană a Sfintei Treimi, Cel ce s-a întrupat pentru noi, a pățimit, s-a răstignit, a înviat și s-a înălțat de-a dreapta Tatălui.

Ce mare taină, ce cutremur, ce pronie și iconomie dumnezeiască, în Sfânta Împărtășanie. Mântuitorul nostru Iisus Hristos arată apostolilor că el este Pâinea vieții: „Eu sunt Pâinea cea vie, care s-a pogorât din cer. De va mânca cineva din Pâinea aceasta, viu va fi în veci. Iar Pâinea pe care Eu o voi da pentru viața lumii este trupul Meu”(6,51).

Și le-a zis Iisus: „Adevărat, adevărat vă spun: Dacă nu veți mânca Trupul Fiului Omului și nu veți bea Sângele Lui, nu veți avea viața întru voi. Cel ce mănâncă Trupul meu și bea Sângele Meu are viață veșnică și Eu îl voi învia în ziua de apoi”(53, 54). Vedeți așadar, că viața de veci, învierea sunt legate de participarea și împărtășirea de Iisus Hristos dată de El în Sfânta Biserică, în Sfintele Taine și mai precis în Sfânta Euharistie.

Acest adevăr ar trebui să mă înfricoșeze și să ne înfricoșeze toți, dar totodată, să ne minunăm și de marea

iconomie a lui Dumnezeu făcută cu noi. Mă întreb ce spun ereticii care s-au rupt de viața lui Iisus Hristos din Biserică. Cum poți să participi la viața de veci, la înviere dacă nu ești în Biserică, dacă nu te împărtășești de Iisus Hristos. Aici în Biserică este realism, este anamneză, este jertfă, la secte este neadevăr, ceremonialism. În Sfintele Taine el ni se dă cu natura sa umană reînnoită, restaurată antologic și numai participând la viața lui Iisus Hristos, dată în realitate în Taine. Noi participăm la reînnoirea naturii noastre, la iluminarea și desăvârșirea ei. Viața în Iisus Hristos dată în Sfintele Taine este începutul vieții veșnice, și premisa învierii noastre.

Drept urmare, viața aceasta nu este un simplu ascetism sau moralism, nu este o împlinire juridică a poruncilor. Orice spiritualitate, orice formă de asceză, de efort personal se altoiește pe această viață în Iisus Hristos dată în Sfintele Taine, în special în tainele inițierii: Botezul, Mirungerea și Sfânta Euharistie. Aceste probleme ar trebui mult abordate de Biserică. Este timpul de a se insista asupra faptului că temeiul oricărei vieți personale, orice formă de asceză și mistică își are sursa, originea, puterea, și seva de viață numai în Sfintele Taine. Numai participând la viața trupului tainic al Bisericii putem vorbi de o despățimire, de iluminare și desăvârșire.

Aceasta este credința Bisericii ca viață în Iisus Hristos și cu Iisus Hristos de două milenii. Restul este o iluzie, o cale fără finalitate, un verbalism despre Iisus Hristos, o teoretizare, după cum afirmă, susține și numește Sfântul Ioan Scărarul.

Acesta este Testamentul Domnului și Mântuitorului nostru – Cel răstignit, mort și înviat: „Eu sunt viața, voi mlădițele. Cel ce rămâne întru Mine și Eu Întru el, acela aduce roadă multă, căci fără Mine nu puteți face nimic” (In. Cap. 15. 5). Acesta a fost și Crezul Bisericii în istorie când și-a precizat învățătura sa dogmatică. Ea arată că conținutul dogmelor privește viața și participarea la adevăr ca viață, ca mântuire. Am arătat până acum că viața în Iisus Hristos și Învierea în Iisus Hristos ne este dată în Sfintele Taine și am particularizat prin Taina Sfintei Împărtășanii.

Este cuprinzător și esențial să spun că în Sfânta Împărtășanie ne este dată și starea de jertfă a lui Iisus Hristos – mortul și înviatul, și că din aceasta se hrănește și dispoziția noastră de jertfă. Precum tainei crucii, urmată de slăvita înviere, așa și în cazul nostru, din dispoziția și capabilitatea de jertfă va urma ca o încununare învierea noastră în Dumnezeu.

Sfântul Chiril al Alexandriei a arătat în lucrarea sa intitulată „Închinarea în duh și Adevăr” că la Iisus Hristos nu se intră numai în starea de jertfă, iar noi împărtășindu-ne cu Hristos, ne împărtășim și de acea stare ca disponibilitate. În Euharistie starea de jertfă și cea a Învierii sunt unite organic. Acesta l-a făcut pe dascălul Ortodoxiei, Sfântul Maxim Mărturisitorul să afirme că Iisus Hris-

tos vrea cu „fiecare dintre noi să săvârșească taina întrupării sale” (Ambigua).

Această stare de jertfă este foarte importantă pentru spiritualitatea ortodoxă, ce nu s-a numit niciodată numai ascetică sau mistică ci în primul rând este bisericească, comunitară, eclesială și evanghelică. Tradiția filocalică este văzută ca o viață în Iisus Hristos, iar treptele de despățimire, iluminare și desăvârșire sunt văzute ca o înnoire, ca o înviere în Iisus Hristos, sau ca o înainte înviere în Iisus Hristos – Domnul și Stăpânul, Fiul Omului, Cel ce a venit „pentru noi și pentru a noastră mântuire”, ca să ne răscumpere din boală, din păcat și din moarte pe mine și pe noi, cei mulți...

În altă ordine de idei, Sfântul Ioan Scărarul spune despre curățire: „o numesc liberare de patimi și pe bună dreptate, căci ea este începutul învierii de obște și al nesticăciunii celor stricăcioase” (treapta XXIX), ce ne duce pe noi la adevărata libertate, cea în Iisus Hristos. El vrea să ne arate, ca un al doilea Moise, că cel ce ajunge părtaș al nesticăciunii ca și culme a vieții spirituale, este părtaș chiar al învierii sufletului și trupului, înainte de învierea obștească. Toată asceza și mistica lui practică este văzută ca o moarte și o înviere în Iisus Hristos.

Acesta mă îndeamnă și ne îndeamnă pe noi toți, la un dialog și o reflecție: „Să cercetăm, vă rog, cine este mai mare: cel care a murit și a înviat, ori cel care de fel nu a murit. Cel care a fericit pe cel de-al doilea s-a înșelat deoarece, murind Hristos a și înviat, cel care fericește pe cel dintâi adevărește că acei ce mor și, mai mult încă, acei ce cad, nu sunt încercați de vreo deznădejde” (XV-Despre curățenie). Acest cuvânt este de o mare forță a căinței, o putere în a lăsa viața păcatului și a plăcerii și a învia în Iisus Hristos, și de o nădejde că chiar deși cădem, ridicarea ta și a mea este oricând posibilă.

Părinții au arătat că nimeni nu moare sub cruce. Cine își asumă crucea, ca metania, ca pocăința, pronie și judecată biruie și învinge păcatul, moartea, lumea și pe diavolul. Dar ei au arătat că pe cruce în final trebuie să fim, nu sub cruce. Cel ce se răstignește pe ea în sens personal, în viața acestei lumi, în lupta fără odihnă față de păcat și de diavol cunoaște propria sa înviere, a naturii sale încă de acum. Așa au gândit toți Părinții mari ai Bisericii. Însuși salutul *Hristos a înviat!* este un realism, un adevăr și o realitate, o convingere ce o trăia fiecare sfânt părinte în planul vieții de zi cu zi. Sfântul Serafim de Sarov, de pildă, a văzut, din punct de vedere cotidian, în toate sfintele sale nevoițe învierea sa în Iisus Hristos, de aceea el întâmpina pe fiecare om cu cuvintele: „Hristos a înviat, bucuria mea!”

Căci iată, în mijlocul istoriei stă pururea Învierea Domnului și Dumnezeului nostru Iisus Hristos – marele eveniment și marea taină a creștinătății, a lumii, a cosmosului și a universului întreg... Căci, cu adevărat *Hristos a înviat!*...

MAICA DOMNULUI ÎN EVANGHELIA DUPĂ IOAN

Preot dr. MIHAI PETIAN

La picioarele Crucii

În planul Evangheliei după Ioan, pericopa 19,23-27 se poate numi „La picioarele Crucii”. Putem observa că, în timp ce sinopticii redau, printr-un mare număr de cuvinte, acțiunile din jurul Crucii lui Iisus Cel răstignit, Evanghelistul Ioan se concentrează doar asupra lui Iisus și asupra „alor Săi”. Ei nu sunt departe, așa după cum sunt femeile din Evanghelia de la Marcu (15,40-41)¹. Versetul 23 amplifică o tradiție, după care soldații sau călăii își împart hainele celor răstigniți sau decapitați, de data aceasta fiind vorba de hainele lui Iisus (Mc. 15, 24). Sunt două acțiuni: Prima: „ostașii au luat hainele Lui și le-au făcut patru părți, fiecărui ostaș câte o parte” (In. 19,23) și a doua: „Și cămașa. Dar cămașa era fără cusătură, de sus țesută în întregime.

Deci au zis unii între ei: să n-o sfâșiem ci să aruncăm sorți pentru ea, a cui să fie” (In. 19, 23-24/a). Episodul a fost prezentat ca împlinire a Scripturii (Ps. 21,20). Evanghelistul Ioan se oprește cu stăruință asupra cămășii țesute, dintr-o singură bucată, de către Maica Domnului, cămașă care după Sf. Ciprian simbolizează unitatea Bisericii.²

Unii exegeți trimit la veșmântul marelui preot, care este lucrat dintr-o singură bucată de purpură. Aceasta denotă o simbolistică sacerdotală (preot și jertfă deopotrivă) a lui Iisus pe Cruce. Leon Dufour vede în cămașa lui Iisus, necusută și nesfâșiată, un simbol al victoriei lui Iisus asupra morții³. Așa cum tunica nu a fost sfâșiată, tot așa Iisus nu a fost „sfâșiat” prin răstignire. De aceea Evanghelistul împarte versetul Psalmului 21 în două momente distincte, cu simboluri diferite: Primul moment al împărțirii hainelor se referă la răstignire, pe când cel de-al doilea moment, prin păstrarea cămășii întregi, se referă la Înviere⁴.

Evanghelistul Ioan, spre deosebire de sinoptici, descrie patru martori care stau „lângă Crucea lui Iisus” (In. 19,25): trei femei și „ucenicul pe care îl iubea Iisus” (In. 19,26), întâlnit deja în episodul Cinei. Din grupul fidel al Mântuitorului, numai câteva femei au asistat la răstignire. Numărul lor diferă de la evanghelist la evanghelist, singurul nume recurent, alături de Mama lui Iisus, fiind Maria Magdalena. Sf. Ioan, în tabloul răstignirii, le menționează pe femeile la picioarele Crucii (v. 25). Cuvintele

¹ Raymond E. Brown, S.S., Joseph A. Fitzmyer, S.J., Roland E. Murphy, O. Carm, Introducere și comentariu la Sf. Scriptură, p. 131.

² O interpretare patristică a versetului putem găsi în: M. Aubineau, *La tunique sans couture du Christ. Exegese patristique de Jn. 19, 23*, în *La Bible et les Peres*, Paris, 1971, pp. 9-50

³ Noul Testament, Evanghelia după Ioan, Ediția bilingvă, București p.402

⁴ E. Haulotte, *Symbolique du vetement dans la Bible*, Paris, 1966, p. 132

gr. „elaben avtin eis ta idia” („a luat-o – Evanghelistul Ioan pe Maica Domnului – *la sine*”) se mai pot echivala cu: „a primit-o întru ale sale”. Deodată sensul versetului se lărgește. Leon-Dufour insistă asupra acestui aspect testamentar, când spune: „Iisus, din înălțimea crucii, cu solemnitate testamentară predă Israelul (pe mama Sa) în mâinile ucenicului iubit, comunității creștine, înainte ca El să-și predea sufletul în mâinile Tatălui”⁵.

Evangheliile sinoptice nu consideră necesar a menționa prezența Maicii Domnului pe Golgota lăsând acest fapt să se înțeleagă de la sine, pe când Evanghelistul Ioan ne arată în mod explicit că Maica Domnului a fost prezentă la dramaticele evenimente ale Săptămânii Patimilor, astfel că pe Golgota, sub Cruce, trebuia să se împlinească profeția dreptului Simeon: „Prin sufletul tău va trece sabia” (Lc. 1,35).

Prin cuvintele: „Femeie, iată fiul tău” și „Iată mama ta” (cuvinte adresate ucenicului Său, Ioan) se arată grija Domnului, pe de o parte față de Mama Sa – pe care nu o lasă fără sprijin pentru timpul cât va mai zăbovi în lume ci o încredințează ucenicului iubit și, prin el, ca mamă a tuturor celor ce vor crede în Iisus Hristos, Dumnezeu și Om, iar, pe de altă parte se confirmă grija față de ucenicul iubit și, prin el, față de toți ucenicii iubiți, de pretutindeni și de totdeauna – dându-o ca mamă bună pe însăși preaiubita Sa Mamă, împlinindu-și astfel promisiunea din cuvântarea de despărțire: „Nu vă voi lăsa orfani” (In. 14,18)⁶.

Ucenicul primește o mamă, dar, înainte de aceasta, Mama este cea care primește un nou fiu, alături de care a fost sub Cruce. Deci, pe cruce fiind Domnului, are grijă să-i dea Maicii Sale un nou fiu. Ca mărturie a faptului întrupării, Mântuitorul este fiu al maicii Sale și cât de profund a înțeles El dăruirea ei de mamă. Ea este mamă, într-un mod deplin și nu poate fi privată, pentru cât va mai trăi pe pământ, de darul ce-l implică această calitate⁷.

În concluzie

Pericopele evanghelice cu nunta din Cana Galileii și cu evenimentele de pe Golgota sunt episoade extreme ale activității publice ale lui Iisus. Primul deschide seria minunilor, al doilea încheie activitatea pământească. În ambele cazuri „mama lui Iisus” în mod simbolic poate fi Israelul, patria față de care Mântuitorul are sentimente contradictorii, de iubire și de dezamăgire, dat fiind și faptul că Israel nu l-a cunoscut ca Fiul al lui Dumnezeu, condamându-l în cele din urmă la moarte.

⁵ Leon-Dufour, *Lecture de l’Evangile selon Jean*, Paris, 1996, p. 134

⁶ Pr. Prof. dr. Vasile Mihoc, *op. cit.* p. 56-57

⁷ *Idem*, p. 16

Scena răstignirii ilustrează în chip magnific raportul dintre cele două Testamente, care pentru creștini nu sunt decât unul și același Testament. Fără să avem de-a face cu o chemare la convertire, invitația la recunoașterea reciprocă este afirmată în cuvintele lui Iisus adresate mamei Sale. Ea poate recunoaște în ucenicul iubit că revelația lui Iisus este împlinirea așteptării sale⁸.

⁸ Leon-Dufour, *op. cit.*, p.148

Chipul evanghelic al Maicii Domnului este pentru creștini un luminos exemplu.

Ea învață că taina mântuirii începe prin așteptarea plină de credință a întrupării Logosului divin, a Proniei Dumnezeiești, cu mijlocirea Maicii Domnului, a Darului lui Dumnezeu câștigat prin patimă, moarte și înviere, cât și prin împlinirea rolului pe care Dumnezeu îl atribuie, în planul Său, fiecărui creștin.

ÎNVIEREA DUHOVNICEASCĂ

DELIA-ELENA LOTREAN

Parcurgem drumul învierii noastre duhovnicești, spre urcușul ce duce către Golgota, o cale plină de încercări, ispite, care duce încet, spre Înviere. Acest drum ce îl parcurgem prin smerenie, dar în special prin ascultare și rugăciune, este însăși viața noastră lăuntrică, care prin rugăciune desăvârșită aprinde o speranță vie spre fericirea de dincolo, ce aparține divinității, prin excelență.

Sacru și divinul ce sunt strâns unite între ele aduc prin urmare o jertfă de sacrificiu în deplinătatea inimii noastre, un altar de mulțumire către care tindem toți, un miracol divin. Divinitatea, ca urmare a legăturii cu sacru, devine în mod constant spiritualitatea prin excelență ce mereu va duce către o profunzime ce ține de dimensiunea divină. Duhovnicia în esența ei, este un dar de la Dumnezeu, miracolul bucuriei desăvârșite. Mântuirea provine ca urmare a duhovniciei, a strânsei legături ce aparține doar unei lumi ce există ca apartenență în unirea ipostatică, prin care devenim fii după har, un drum spre bucuria Învierii. Bucuria de a parcurge acest drum, această cale spre învierea din sufletele noastre, care prin excelență prezintă un prim pas spre interiorul nostru, ca o binecuvântare duhovnicească, ne

duce cu gândul la harisma ce o prezintă fiecare dintre noi, ca ființe umane, pentru desăvârșire. Lumea sacralității, a ceea ce denumim în profunzimea caracteristică, ființa absolută ca responsabilitate creatoare, ne determină să devenim noi înșine persoane duhovnicești, prin lucrarea harică a dumnezeirii prin care ne aprofundăm în iconomia mânturii.

Divinitatea ce aparține fiecăruia dintre noi, ca o bucurie ce duce spre o apartenență ce ține de profunzimea și bucuria fiecăruia, va duce spre fericirea de pe urmă, mereu ca pe un drum, o cale a inimii lăuntrice, de care nădăjduim că va avea parte fiecare ființă creată de Dumnezeu, ca un miracol binecuvântat, al omului prin excelență.

Ca urmare a acestui drum ce duce spre Golgota inimilor noastre, un urcuș duhovnicesc ce mereu aparține în profunzimea unui imens altar al rugăciunii, care în aprofundarea ei se contopește cu starea lăuntrică a fiecăruia dintre noi, urcăm și noi, ca un miracol, ca o bucurie lăuntrică spre speranța vie din inimile noastre, spre marele praznic al Învierii, care prin excelență produce o bucurie, o speranță și o nădejde.

STÂNCA VIETII

Anul XXI nr. 17 (123)

SUPLIMENT AL REVISTEI „ÎNVIEREA“ EDITAT DE ASOCIAȚIA „OASTEA DOMNULUI“

Aprilie 2015

ZIUA ÎNVIERII

Preot IOSIF TRIFA

La început era Cuvântul și Cuvântul era la Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvântul. Acesta era întru început la Dumnezeu. Toate prin-tr-Însul s-au făcut și fără de Dânsul nimic nu s-a făcut, ce s-a făcut.

Întru Dânsul viața era, și viața era lumina oamenilor. Și lumina întru întuneric luminează și întunericul pe dânsa nu a cuprins-o.

Fost-a om trimis de la Dumnezeu; numele lui era Ioan. Acesta a venit spre mărturie, ca să mărturisească despre lumină, ca toți să creadă prin El. Nu era acela Lumina, ci ca să mărturisească despre Lumină.

Cuvântul era Lumina cea adevărată, care luminează pe tot omul ce vine în lume. În lume era și ai Săi pe Dânsul nu L-au primit. Iar celor câți L-au primit pe Dânsul le-a dat lor stăpânire ca să se facă fii ai lui Dumnezeu, adică celor ce cred în Numele Lui. Care nu din sânge, nici din poftă bărbătească, ci de la Dumnezeu s-au născut.

Și Cuvântul trup S-a făcut și S-a sălășluit întru noi. Și am văzut slava Lui, slavă ca a Unuia născut din Tatăl, plin de dar și de adevăr.

Ioan mărturisea despre Dânsul și striga, grăind: „Acesta era despre Care am zis: Cel ce după mine vine mai înainte de mine S-a făcut, că mai înainte de mine a fost. Și din plinirea Lui noi toți am luat dar, iar darul și adevărul prin Iisus Hristos s-au făcut”. (Ev. de la Ioan 1, 1-17)

Această evanghelie cuprinde în sine întreaga istorie a mântuirii neamului omenesc. De aceea începe cu vorbele: „La început era Cuvântul”, adică prin Cuvânt a făcut Dumnezeu lumea, dar cel dintâi om, Adam, și, cu el, omenirea toată a căzut din starea cea dintâi (nemuritoare și fără de păcat) într-o stare de păcat, de moarte și osândă.

Pentru această omenire căzută în osândă și moarte, S-a făcut trup Cuvântul lui Dumnezeu și S-a pogorât la noi, S-a răstignit și a murit pentru noi și păcatele noastre și, prin această Jertfă, ne-a iertat și ne-a înviat prin învierea Sa și pe noi la o nouă viață și ne-a scos din osândă și împărăția morții și a întunericului.

Dar, pentru ca să dobândim această înviere și mântuire, trebuie să-L primim cu adevărat pe Hristos.

Cititorule, începutul și sfârșitul mântuirii tale sunt vorbele: „Și celor câți L-au primit pe El (adică pe Iisus) le-a dat lor putere să se facă fii ai lui Dumnezeu”. Și „câți L-au primit pe Dânsul” asta înseamnă să-L primești și tu pe Hristos ca pe un Mântuitor al tău, Care S-a născut, S-a răstignit, a murit și a înviat pentru tine și mântuirea ta sufletească. Această primire a lui Hristos îți dă și ție dar și putere să învii și tu cu El, să ieși și tu din starea ta cea păcătoasă și să te faci fiul lui Dumnezeu.

Dar să luăm aminte! Evanghelia zice: „Și celor câți L-au primit pe Dânsul le-a dat lor putere să se facă fii ai lui Dumnezeu”. Asta înseamnă că nu toți L-au primit pe Iisus și darul Lui.

Așa era pe vremea când umbla Iisus pe pământ și așa e și acum. „Lumină”, ne spune Evanghelia că este Iisus, „Lumina cea adevărată care luminează pe tot omul ce vine în lume”. Însă osândă aceasta este că „Lumina a venit în lume, dar oamenii iubiră mai mult întunericul decât Lumina” (In 3, 19).

Viață, ne spune Evanghelia că este Iisus: „Eu sunt învierea și viața! Cine crede în Mine viu va fi, chiar dacă va fi murit”, a zis Iisus (In 11, 25), dar nu toți oamenii primesc această viață.

Păcătoșii care nu vor să se îndrepte sunt niște morți care trăiesc numai cu trupul, dar cu sufletul au murit de mult.

Ne spune Evanghelia că vor lua dar toți cei care îl primesc pe Iisus, însă mulți n-au primit niciodată acest

* Fragment din vol. „Tâlcuirea Evangheliilor duminicilor de peste an”.

dar, pentru că nu L-au primit cu adevărat pe Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Cel Care S-a jertfit pentru noi.

Cititorule! Nu uita că începutul și sfârșitul mântuirii tale sunt cuvintele: „Și celor câți L-au primit pe El le-a dat lor dar și putere să se facă fiii ai lui Dumnezeu”... L-ai primit tu cu adevărat pe Iisus Hristos, ca să iei lumină din Lumină, dar din Dar și viață din Viață?

- Hristos a înviat! – Adevărat a înviat!

Crezi tu, într-adevăr că Hristos a înviat și e viu?

În aceste vorbe este temeiul vieții noastre sufletești.

„Căci, dacă n-a înviat Hristos, zadarnică este credința noastră”, zicea Apostolul Pavel (I Cor 15, 14). Dacă n-ar fi înviat Hristos, toată viața noastră s-ar fi sfârșit la groapa din cimitir. Dar Hristos a înviat și cu slăvită învierea Sa ne-a trecut și pe noi din moarte la viață și de pe pământ la cer.

„Hristos a înviat!”, aceasta este vestea de bucurie pe care o întărim prin răspunsul „Adevărat a înviat!”.

Eu însă te întreb, iubite cititorule, crezi tu cu adevărat în aceste cuvinte? Întărești tu și cu purtările tale acest adevăr?

Dacă tu crezi că Iisus a înviat cu adevărat, atunci de ce trăiești ca și când El ar fi mort? De ce vorbești ca și când El nu te-ar auzi?

De ce minți ca și cum El nu te-ar auzi? De ce te mâni ca și cum El n-ar vedea? De ce pizmuiești și gândești rău despre altul, de parcă El n-ar ști? De ce te fățărăști și viclenești, ca și cum El nu te-ar cunoaște? De ce drăcui, blestemi, injuri, bei, joci cărți, de parcă El nu te-ar auzi și nu te-ar vedea?...

A crede cu adevărat în Iisus cel înviat înseamnă, iubite cititorule, „să mori și tu față de păcat”

(Gal 6, 14) și „să învii în Iisus Hristos ca o făptură nouă” (II Cor 5, 17).

„Deci dacă ați murit și ați înviat împreună cu Hristos – zice Apostolul Pavel – omorâți mădularele voastre cele de pe pământ: desfrânarea, patima, pofta cea rea, mânia, iuțimea, hula, întru care oarecând viețuiați.

Nu grați minciună, ci, dezbrăcându-vă de omul cel vechi dimpreună cu faptele lui, îmbrăcați-vă în cel nou” (Col 3, 1-11).

Cititorule! Ziua Învierii este și trebuie să fie și ziua învierii sufletului tău, ziua ieșirii tale din păcate. „Deșteaptă-te cel ce dormi (în somnul păcatelor) și te scoală din morți” (dintre cei morți cu sufletul) (Ef 5, 14).

Numai când ai făcut acest lucru vei înțelege ce adevăr mare și vei simți ce bucurie mare se află în cuvintele: „Hristos a înviat!” „Adevărat a înviat!”

Din învățătura Sfântului Ioan Gură de Aur despre Înviere

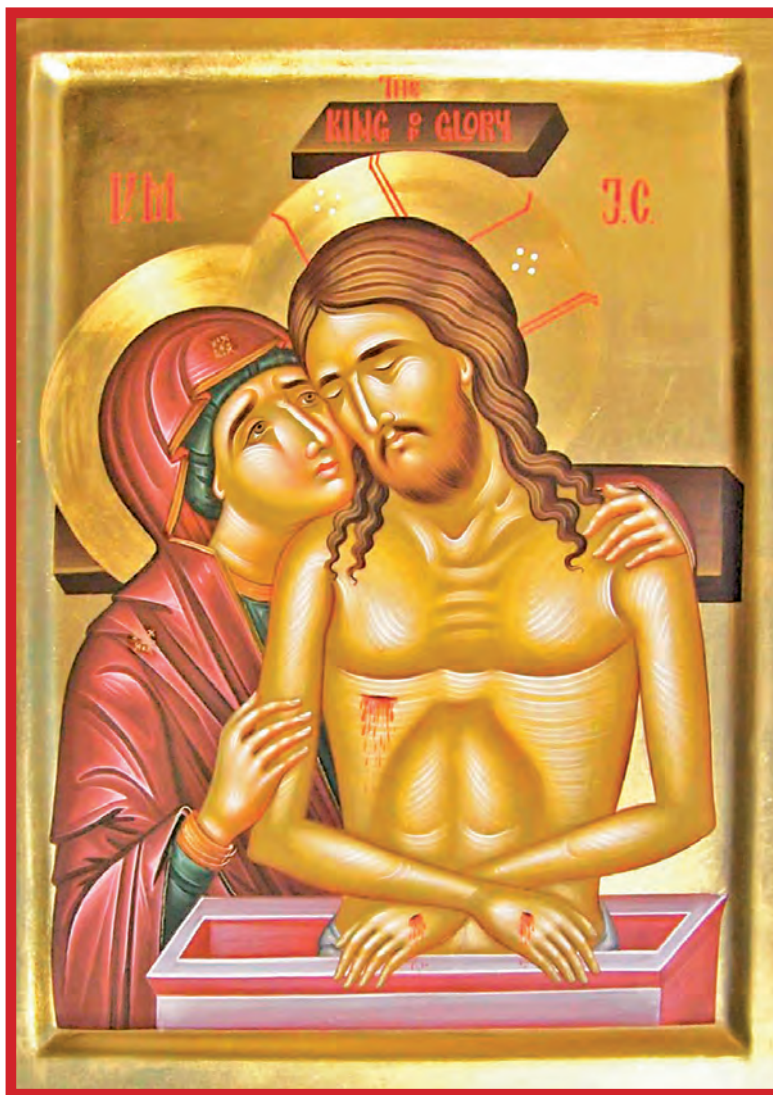
„De este cineva creștin bun și iubitor de Dumnezeu să se îndulcească de acest Praznic sfânt și luminat...”

De este cineva slugă înțeleaptă să intre întru bucuria Domnului Său. Intrați toți întru bucuria Domnului nostru. Bogații și săracii împreună dănuțiți. Veseliți-vă astăzi, masa este plină, ospătați-vă toți!

Nimeni să nu iasă flămând. Toți să vă îndulciți de ospățul credinței. Nimeni să nu se tânguiască pentru păcate, căci iertarea din groapă a răsărit.

Nimeni să nu se teamă de moarte, că ne-a slobozit pe noi moartea Mântuitorului. Unde-ți este, iadule, biruința? Unde îți este, moarte, acul?

Înviat-a Hristos și viața viețuiește. Înviat-a Hristos și niciun mort nu este în groapă. Căci Hristos, sculându-Se din morți, începătorul celor adormiți S-a făcut!”

„DAȚI PIATRA LA O PARTE!”*

TRAIAN DORZ

„Dați piatra la o parte!” a zis Iisus. Marta, sora mortului, l-a zis: „Doamne, miroase greu, căci este mort de patru zile.” (Ioan 11, 39)

Inima împietrită este cea mai mare și cea mai vrăjmașă piedică în calea oricărei învieri și în calea oricărei mântuiri.

Dacă nu poți să mergi la fratele tău sau la vecinul tău, dacă nu-l poți iubi și ierta, dacă nu poți face nici un bine cuiva – atunci, vinovată este numai inima ta, care s-a împietrit față de acela căruia îi ești dator toate acestea!

Poate că, față de toți ceilalți, inima ta este moale, caldă, simțitoare, dar în partea dinspre acela căruia nu-i mai poți face bine, inima ta ți s-a împietrit! Atunci, dă piatra la o parte!

Dacă nu poți asculta Cuvântul cel Sfânt al lui Dumnezeu, cu o inimă primitoare, smerită și înfrânată, dacă nu poți simți dragoste fierbinte de Hristos și dacă nu poți urma cu temere sfântă toate îndemnulile Duhului Sfânt, atunci asta este din pricina împietririi inimii tale (Rom. 2, 5)... Atunci cutremură-te și începe să plângi, până ți se va da piatra la o parte.

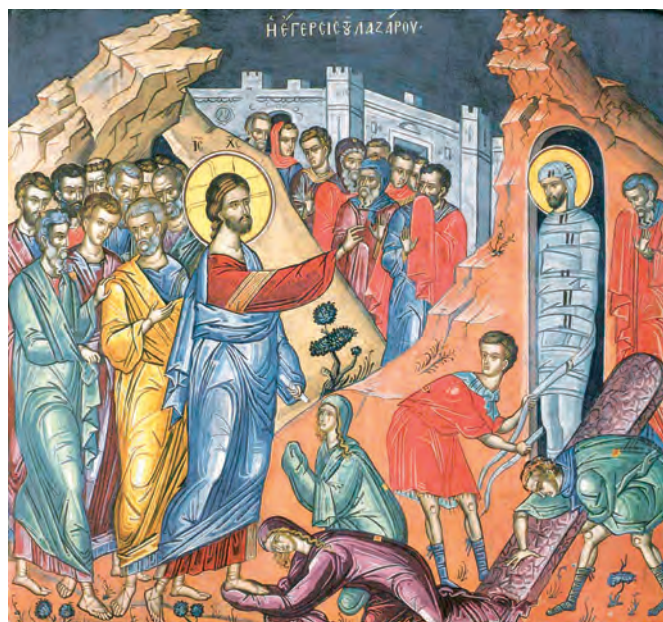
la seama, cât se mai zice „astăzi”, despietrește-ți inima și primește-L pe Domnul Iisus Hristos acum! Și primește cu ascultare sfatul și chemarea fraților! Deschide-ți inima ta astăzi, până când nu este prea târziu și până când nu te vor îngropa neascultarea și păcatul în vreo peșteră în care vei pieri pe vecii vecilor! (Evrei 3, 13). Dacă nu poți primi sfaturile frățești, lacrimile lor și îndemnulile, mustăririle mântuitoare și chemările stăruitoare la îndreptare – atunci asta este un semn rău de împietrire a inimii.

Dacă respingi tot ce-ți vine de la Domnul prin frații tăi, spre a te face ca să părăsești păcatul în care trăiești și să părăsești calea rătăcirii pe care înaintezi – atunci, vai ție și inimii tale, dacă nu dai piatra asta la o parte! Dacă la toate îndemnulile bune tu poți rămâne nepăsător și nemișcat – de vină este numai inima ta mândră și neascultătoare, robită și orbită de împietrirea rătăcirii. O, ce viitor grozav o așteaptă pe o astfel de inimă împietrită! Căci, adesea, cu o astfel de piatră, omul trufaș nu mai vine niciodată la Hristos, fiindcă nu vrea să se mai pocăiască.

O inimă care sfătuiește rău sau la împotrivire, o inimă care e plină de trufie, de încăpățănare sau de nepăsare și de porniri desfrânate, trupește sau sufletește, sau de nerușinare și de îndărătnicie – niciodată nu poate ajunge decât rău.

Frater sau soră, care ai ajuns în această stare nefericită, cum să te mai zguduie Dumnezeu? Cum să mai fie mântuire pentru tine, dacă nu te despietrești?

* Fragment din vol. „Hristos – Învierea noastră”.

Dacă nu ascuți nici Cuvântul Domnului, nici pe frații tăi, trimișii Domnului, pe cine vrei să mai ascuți? (Luca 16, 31).

Cine ar mai învia din morți mai înalt decât Hristos, Care îți poruncește să-ți dai piatra la o parte, ca să te mai poată învia? Sau decât acei pe care Hristos i-a înviat și i-a despierit, pe care tu îi cunoști că au fost frații tăi, iar acum nu-i ascuți!

Dragă frate, dragă suflete, în oricare din aceste stări de împietrire s-ar găsi inima ta, te rog, în numele Domnului, dă piatra la o parte! Dă chiar astăzi la o parte piatra care te împiedică să vii la Domnul, să te predai Lui, să te hotărăști pentru El!

Dă chiar acum la o parte piatra despărțirii de frați, oricare ar fi aceasta – și vino la adunarea lor! Dacă o piatră te împiedică să mergi la fratele tău, la vecinul tău, la de-aproapele tău..., dacă o neînțelegere, o altă învățătură, o ură de vreun fel, o pizmă veche sau nouă te-au rupt de cineva de un timp îndelungat – sau numai de ieri, dă chiar acum această piatră la o parte și mergi, cerându-ți iertare sau dându-i tu iertare. Niciodată nu-i mai fericită inima ca după o împăcare și o iertare adevărată! Sau dacă, din partea Domnului și a Lucrării Sale, frați iubiți te cheamă și te opresc cu lacrimi de la un păcat sau de la o dezbinare – dă-ți piatra inimii la o parte și ascultă-! Niciodată când am ascultat de frați n-am ajuns rău și n-am regretat nici unii, dar când n-am ascultat, totdeauna am cules numai dureri și nenorociri, căci neascultarea totdeauna duce la rău.

Să luăm bine seama la aceste îndrumări, până când vremea salvării n-a trecut! Căci și mântuirea își are o vreme a ei. Dacă trece, totul e zadarnic!

O, Mare și Bun Dumnezeu nostru, fii binecuvântat pentru mila Ta îndelungă și pentru chemările Tale stăruitoare

pe care le-ai avut față de toți cei a căror inimă învârtoșată de nepăsare a ajuns împietrită și nesimțitoare! Tu, al Cărui foc ceresc poate să topească și să moaie orice piatră, moaie și topește toate inimile truface ori necredincioase, ori neho-târâte și fă-le să asculte chiar acum chemarea mântuirii și să Ți se predea Ție, spre mântuirea lor. Moaie și topește, Doamne Iisuse, inimile pe care dușmăniile, certurile, dezbinările, mâniile și lăcomiile le-au împietrit față de ai lor și nu mai merg, de ani de zile, unii la alții. Fă-i ca să se poată

smulge și să poată merge cu dragostea și iertarea lor la cei cu care sunt certați – sau cu smerenie și mărturisire sinceră. Moaie și topește, Doamne Iisuse, împietrirea inimilor neascultătoare, care, amăgite și biruite de diferite păcate, se abat spre credințe străine și nu țin seama de sfatul frățesc. Moaie-le și le topește, Doamne Iisuse, până când nu vor fi zdrobite de pedeapsa Judecării Tale drepte și muiate de focul cel veșnic. Amin.

DESPRE RISIPIREA AVERII CELEI SUFLETEȘTI*

Preot IOSIF TRIFA

Pilda Evangheliei ne spune că fiul a cerut, iar tatăl său i-a dat „partea lui de avere”. Dar răul și pierzarea fiului încă nu stăteau aici. El putea să apuce pe un drum bun, după ce și-a luat partea sa de avere. Putea să-și întocmească o gospodărie, să-și facă o căsnicie și să trăiască fericit. Dar el n-a făcut așa. El a ales calea cea rea.

„Și s-a dus feciorul cel tânăr într-o țară departe și acolo a risipit toată averea sa, viețuind întru dezmierdări (des-trăbălări).”

O, ce înțeles adânc este și pentru noi în această istorie! Fiul din pilda Evangheliei aplecat în lume cu „partea lui de avere”. Întocmai așa suntem și noi. Tatăl ceresc ne-a trimis în lume, dându-ne „partea noastră de avere”, dându-ne o zestre sufletească cu care să putem trăi în această „țară străină”, până ne vom întoarce iarăși la El. Știi tu, dragă cititorule, care este „partea noastră de avere” pe care o avem de la Tatăl ceresc? Este averea noastră cea trupească și sufletească: este mintea, priceperea, cunoștința, sănătatea și alte multe daruri, – aici pomenind și darurile mântuirii sufletești.

Ah, ce „avere” scumpă avem noi de la Tatăl ceresc! Pentru „averea” aceasta noi ar trebui să stăm neîncetat în genunchi cu rugăciuni de mulțumire lui Dumnezeu. Dar, vai, noi nu știm prețului această avere! Suntem, și cu lucrul acesta, în chipul fiului celui pierdut. Ca și el, risipim și noi și prădăm „partea de avere” ce ni s-a dat de la Tatăl ceresc. O prăpădim în fel de fel de păcate și lucruri slabe. E plină lumea de cei ce-și risipesc averea ce o au de la Tatăl ceresc. În multe chipuri și feluri își risipesc oamenii averea ce o au de la Tatăl ceresc.

lată-l pe bețiv cum își pradă averea trupească și sufletească. lată-l pe învățatul necredincios. Are o avere întregă de minte și înțelepciune. Ce lucruri frumoase ar putea face cu această avere! Cum i-ar putea deștepta pe oameni... cum le-ar putea citi din Biblie... cum i-ar putea învăța și lumina... Dar, vai, el folosește „averea” ce o are pentru a-i înșela pe cei nepricepuți. Ba unii folo-

sesc mintea și învățătura chiar pentru a tăgădui pe bunul Dumnezeu, Care le-a dat aceste daruri.

lată-l pe înșelător, pe zavistuitor și pe toți ceilalți păcătoși care își pradă averea trupească și sufletească. O, cum își pradă oamenii „averea” ce o au de la Tatăl ceresc! Ce dar mare sunt mâinile, dar păcătosul le folosește să fure, să bată, ba chiar și să omoare. Ce dar mare sunt picioarele, dar păcătosul aleargă cu ele la birt și în căile pierzării. Ce dar mare sunt gura și graiul, dar omul le folosește să mintă, să blesteme, să batjocorească, ba chiar și să înjure pe Făcătorul său, pe Cel ce i-a dat aceste daruri.

La Taina Sfântului Botez, când primim legătura cu Dumnezeu, ni se pecetluiesc cu Darul Sfântului Duh ochii, mâinile, picioarele, fruntea, pieptul, capul, în semn că ele sunt o avere a Tatălui ceresc și trebuie să le punem în slujba Lui. Ni se dă și haină nouă și curată, în semn că avem o zestre sufletească deplină. Taina Sfântului Botez ne dă partea noastră de avere; ne dă o zestre cerească și sufletească completă. Dar cei mai mulți oameni parcă nimic nu fac altceva decât rup, murdăresc și zdrențuiesc haina botezului; risipesc „zestrea” ce li s-a dat. La cei mai mulți oameni ce a mai rămas din această zestre? (Matricola botezaților!)

Ah, ce risipă grozavă de avere trupească și sufletească este azi în lume! Ori încotro te uiți, vezi această pradă. E plină lumea de oameni care și-au pierdut cea mai scumpă avere. În multe chipuri și feluri își poate prăda omul „partea de avere” ce o are de la Tatăl ceresc. Pilda Evangheliei ni-l arată pe fiul cel pierdut prădându-și averea în chefuri și desfătări.

Prin aceasta, Evanghelia pune în fața noastră bețiile, chefurile, desfătările și destrăbălările ca pe cea mai grăitoare pildă despre prădarea averii trupești și sufletești. Niciun alt păcat nu arată așa de bine prădarea acestei averi ca bețiile, chefurile și desfătările.

La alte păcate (zgârcenia, trufia, înșelăciunea etc.), omul își cruță măcar averea cea trupească, sănătatea, dar la beție și destrăbălare, omul își pradă, văzând cu

* Fragment din volumul „Fiul cel pierdut”

ochii, atât averea cea trupească, cât și pe cea sufletească. Alte păcate sunt singure și rămân singure, dar bețiile și desfătărilor atrag după ele un șirag întreg de alte păcate (desfrânări, bătăi, certuri, înjurături, omoruri etc.).

Fiul cel pierdut și-a mâncat averea cu prietenii și prietenele. Ajutători la pradă a aflat destui. Așa e și azi: oriunde se pradă averi lumești și sufletești, mâncători se află destui. Păcatele și oamenii cei răi se strâng acolo ca și corbii și câinii la mortăciune.

Cele mai multe averi trupești și sufletești se pradă și azi prin beții, chefuri și destrăbălări. Ăsta-i parcă păcatul vremilor noastre. Diavolul a slobozit în lume parola: „Mâncăți, beți și chefuiți!... Trăiți-vă viața!...”

Beția și desfătărilor sunt o sfidare, o batjocorire a darurilor ce le are omul de la Dumnezeu. În urletele de pe la birturi, bețivul parcă astfel grăiește: „Uită-Te, Doamne, din cer și vezi cum îmi bat eu joc de averea trupească și sufletească ce mi-ai dat-o... Uită-Te, Doamne, și vezi cum batjocoresc eu dragostea Ta și bunătatea Ta... Uită-Te cum calc în picioare și în noroi darurile ce mi le-ai dat: mintea, sănătatea, curăția sufletească și celelalte...”

Fratele meu! Tatăl ceresc ne-a trimis în lume dându-ne „partea noastră de avere” sufletească și trupească. Tot ce avem noi este averea Tatălui ceresc. Noi suntem răspunzători pentru păstrarea și buna chivernisire a

acestei averi. În Ziua cea mare a Judecării va trebui să dăm seama de ea până la „cel din urmă ban”.

Fiul cel pierdut a început cu risipa și prada averii după ce a rupt legătura cu tatăl său. Să știi, fratele meu, că așa se întâmplă și cu noi. Risipa și prada averii noastre sufletești și trupești începe îndată ce rupem legătura cu Tatăl ceresc și apucăm cu păcatele și desfătărilor.

Fratele meu! Eu te întreb: cum stai tu cu „partea de avere” ce o ai de la Tatăl ceresc? Nu cumva ești și tu alături de fiul cel pierdut? Nu cumva prădezi și risipești și tu această „avere”?

În ziua asta plină

În ziua asta plină de slava Învierii
Îți cântă cu lumină tot cerul primăverii
Și-s toate osanale de slavă și iubire
Și învierii Tale, Iisus, i-aduc mărire.

Hristos a înviat – Hristos a înviat,
Răsună-n lung și-n lat – și totu-i minunat,
Hristos a înviat – Hristos a înviat,
Adevărat – adevărat – Hristos a înviat!

Slăvim și noi, cu lacrimi, divina suferință,
Care-a plătit prin patimi a vieții biruință
Că noi prin lacrimi numa' ne limpezim vederea,
Ca să-ți privim acuma, Iisuse – Învierea!

Ieri, toți vărsam la cruce șiroaiele durerii,
Azi înălțăm preadulce cântarea Învierii,
Tu ne-ai deschis, Iisuse, a cerurilor cale,
Mărire învierii și biruinței Tale!

TRAIAN DORZ

Va fi-n curând, Iisuse

Va fi-n curând, Iisuse, o noapte sau o zi
în care toate-acestea de-acum se vor sfârși,
se vor sfârși păcatul și răul de acum,
un trăsnet le va face o flacără și-un fum.

Atunci, din spăimântarea cumplitului ecou,
ieși-vor alte ceruri și alt pământul, nou,
și-apoi, din irizarea luminii altui rai,
ieși-va altă viață, cum nu-i acuma grai...

În mijlocul minunii eterne – tuturor,
va străluci Golgota, ca soare și izvor,
căci jertfei ei datoare sunt toate câte sunt,
din ea vor fi aceste noi ceruri și pământ.

O, de n-ar fi Golgota – din toate pân' acum
ar fi rămas deodată o flacără și-un fum,
dar pentru că ea este, din ea vor fi mereu
noi lumi desăvârșite, ieșind spre Dumnezeu.

Slăvită fii, Golgota, mărit izvor divin,
din care bem eternul întineririi vin;
să bem de-mpărtășirea cu taina de nespun,
să devenim aceeași minune cu Iisus!

TRAIAN DORZ

MISIUNEA MONAHISMULUI BĂNĂȚEAN, ASTĂZI*

Arhimandrit SIMEON STANA

Mănăstirea Cebza

“Nimic mai dulce, ca rugăciunea”, spunea un monah aghiorit în paginile cărții lui Teoclit Dionisiatul (Μεταξύ Ουρανού και Γής – Αγιορειτικός Μοναχισμός, Εκδόσεις Παπαδημητρίου), înțelegând prin aceasta nu numai o lucrare duhovnicească, un exercițiu prin care ne inițiem sau chiar consolidăm într-o stare spirituală sau într-un efort de a trăi superior, a ne integra într-o lume cu caracteristici morale și intelectuale elevate... ci, trăirea deplină a unei realități mai proprii nouă, tuturor oamenilor, ca nimic altceva. E numele lui Iisus Hristos, pe care întipărindu-l pe tablele de carne ale inimii, devine putere, har, prezență a Duhului Sfânt care ne descoperă viața în Dumnezeu, făcându-ne părtași firii dumnezeiești, comuniune veșnică de bucurie, mângâiere, pace și dragoste în Împărăția cerurilor. Astfel au înțeles nu numai în timpurile noastre, ci dintotdeauna, de când Cuvântul întrupat, Hristos Domnul, “cu oamenii a petrecut; și din Sfânta Fecioară întrupându-Se, S-a smerit pe Sine, chip de rob luând, făcându-se pe Sine asemenea cu chipul smeritului nostru trup, ca să ne facă pe noi asemenea chipului slavei Sale... și, înviind a treia zi... făcutu-S-a începătura celor adormiți, Întâi-Născut din morți, ca să fie Însuși Începătorul tuturor în toate...” (Liturghia Sfântului Vasile cel Mare), toți aceia care, sfâșiati de un dor nemărginit, s-au făcut pe ei înșiși miri sau mirese ale lui Hristos. Această tainică însoțire i-au îmbrăcat în har și lumină, împărtășind, la rândul lor, “lumină din lumină”, har din izvorul harului, căci “din inima lor vor curge râuri de apă vie” (Ioan 7, 38). Dorul acesta nemărginit după Hristos, pe de o parte, i-au scos din lume, pe de altă parte, i-au integrat mai tainic și deplin lumii, prin mijocire în

* Expunere susținută în ziua de 1 aprilie 2015, la Universitatea de Vest din Timișoara, în cadrul ciclului de conferințe prepascale *Misiunea Bisericii în lumea contemporană*.

fața lubitorului de oameni Dumnezeu, prin rugăciune, prin lacrimi și nevoie, ca lumea să-L descopere, cum ei au făcut-o, și să se bucure și aceștia, adică lumea, de “Viața” care s-a arătat și ne-a mântuit pe toți din moarte.

Într-un asemenea chip s-ar caracteriza monahii, adică cei însingurați, nu de semenii lor, ci de moartea ce bântuie prin lume, înveșmântată cu haine ademenitoare, ispitind pe tot omul la a gusta din dulceața care mai târziu se transformă în pelin otrăvitor. Monahii sunt aceia care s-au rănit pe ei înșiși cu dorul cel după Hristos și nu-și mai doresc altceva în viața lor decât a se bucura de Domnul, a se îmbălsăma de cuvintele cele dulci ale rugăciunii, a plânge fericit, că “L-au văzut pe Domnul” (Ioan 20, 25), mângâind și odihnind pe frați.

Acest mod de viață, privit dintr-o perspectivă istorică, își are originile în comunitatea apostolică, urmat de cele eremitice din Egipt și Palestina, vetre monahicești dezvoltate în primele veacuri creștine, bineînțeles conexe, cetăților unde s-a propovăduit și unde a rodit sămânța Evangheliei Domnului Iisus Hristos.

În părțile nord-dunărene, mai precis ale Țării Banatului, sămânța Evangheliei s-a arătat roditoare, încă din veacurile ce au urmat, pe de o parte, predicii apostolice, iar pe de altă parte, integrării acestor ținuturi în structurile administrative ale lumii de atunci, adică Imperiului Roman. Au fost, deci, doi factori ce au contribuit la ceea ce numim apariția și dezvoltarea vieții creștine pe pământul românesc. O consecință a înrădăcinării cuvântului evanghelic pe aceste meleaguri, ca expresie a prezenței vii și a trăirii prin rugăciune a Domnului Iisus Hristos, a fost și apariția vetrelor călugărești. Pe lângă ruinele vechilor bazilici din primele secole, avem mărturia istoriografică, dar și arheologică, despre prezența așezămintelor monahale pe cuprinsul Țării Banatului. Bineînțeles, se are în vedere mai întâi mănăstirea Mori-

Mănăstirea Fârdea

sena, sec. IX, "mănăstire grecească", după cum o caracterizează documentele vremii, adică, derulând un program liturgic și tipiconal, specific comunităților monastice răsăritene. Este, pentru noi, deosebit de important, să cunoaștem faptul că, în această parte a creștinătății și românității a existat un așezământ monahal de rit ortodox - răsăritean, ceea ce ne confirmă comuniunea de credință și trăire în Tradiția creștină și monastică, a locuitorilor Țării Banatului, cu Biserica cea Mare a lui Hristos, din acele timpuri.

EUHARISTIA

Scopul monahului este de a-L întrupa în propria persoană pe Iisus Hristos, în acea perihoreză a persoanelor într-o singura ființă, după chipul Sfintei Treimi. Prin economia dumnezeiască, acest lucru este cu puțință, este accesibil, în mod, mai cu seamă, liturgic. Participând la Euharistie, ne unim cu Domnul Hristos, devenim de o ființă cu Fiul lui Dumnezeu, «κατα χάρις», dobândind capacitatea, dar și îndatorirea de a transmite, de a împărtăși semenilor harul, redescoperindu-le oamenilor viața cea fericită și binecuvântată în Dumnezeu. Prin urmare viața liturgică nu se limitează la un simplu ritualism, ci poartă pecetea vieții care ne împlinește ca ființe spirituale, ca făpturi cerești.

Mănăstirea Luncaii de Sus

Principalul neajuns, sau mai bine zis neîmplinirea care stăruie în viața Bisericii, în general, și a mănăstirilor, în special, este faptul că Euharistia nu reprezintă centrul vieții creștine, de zi cu zi, împlinirea existențială a fiecărui monah sau monahie care "participă la Sfânta Jertfă, ascultă rugăciunile, dar nu se împărtășește" (canonul 9 apostolic), menținând și promovând o falsă viață creștină, o pseudo-tradiție, un duplicitarism de neînțeles pentru creștinătatea și tradiția apostolică. Îndeosebi preoții reprezintă, din păcate, segmentul conservator, care, ei înșiși neînțelegând scopul și realitatea Euharistiei, restricționează sau, de-a dreptul, îndepărtează atât pe creștini, în general, cât și pe monahi, în particular, de la viața cea întru Hristos, de la comuniunea euharistică, invocând o îndelungată tradiție.

Mănăstirea Morisena

Numai o deschidere sinceră, dar și responsabilă, spre Hristos, prin care îți asumi lumea, după cum și Hristos și-a asumat-o, fie ea și păcătoasă, poate da un nou suflu în viața Bisericii și a mănăstirilor, bineînțeles. Numai o viață întemeiată pe Hristos euharistic poate retemelii și însufleți Biserica, viața monahală, ca realitate hristică, eshatologică, ce descoperă lumii, fiecărui om în parte mântuirea care vine prin Biserică. Altfel, vom rămâne o simplă instituție cu caracter precumpănit moralizator, disciplinator, chiar coercitiv, pentru implementarea propriilor interese, nu însă spre a-L descoperi și a-L împărtăși lumii pe Hristos.

Având în vedere referatul biblic în care evanghelistul Luca precizează că "zi de zi într-un cuget stăruind în templu, și-n casă frângând pâinea, împreună își luau hrana întru bucurie și întru curăția inimii" (Fapte 2, 46), ne ajută să concluzionăm că acei creștini se împărtășeau zilnic, participând activ la viața de rugăciune a Bisericii. Obiceiul acesta a caracterizat viața bisericească în primele veacuri, până când influențe de natură politică, mai degrabă, au determinat decadența euharistică, ulterior fundamentată pe false tradiții ce au îndepărtat tot mai mult pe cei botezați în numele Sfintei Treimi și numiți cu numele lui Hristos, de cuminecarea cu Sfintele Taine.

În Răsăritul ortodox, pe la jumătatea sec. al XVIII-lea se dezvoltă o mișcare iluministă ortodoxă, având ca epicentru Sfântul Munte Athos, unde reprezentanți de seamă ai vieții spirituale aghiorite reorientau viața și lucrarea duhovnicească creștină spre Hristos Cel întrupat și accesibil nouă tuturor prin Dumnezeiasca Euharistie. De remarcat că între personalitățile "iluministe" ortodoxe s-au numărat Neofit Kavsokalivitul – canonist, Atanasie din Paros, Macarie al Corintului și Sfântul Nicodim Aghioritul, întreaga mișcare fiind numită a "colivarilor", promovând revenirea la izvoarele autentice ale tradiției ortodoxe. Disputa remarcată în aceea vreme focaliza o problemă spirituală esențială pentru existența creștină. În primul rând reafirmarea dimensiunii pascal-eshatologice a Duminicii, prin reafirmarea comuniunii euharistice, reîntemeind împărtășirea continuă a creștinilor, iar

Mănăstirea Petroasa Mare

Într-un al doilea rând se pune în discuție restabilirea adevăratului sens al Tradiției apostolice și patristice în fața practicilor decadente și discutabile devenite "tradiții" în timp.

Această dispută a fost creuzetul din care a ieșit o nouă abordare și inclusiv practică în viața bisericească, reaşezând Euharistia în miezul identității spirituale și ecleziale ortodoxe. Confruntarea avea în vedere mai întâi ignoranța tradiției autentic ortodoxe degenerate în ritualism și formalism clerical, polarizate între un obscurantism monahal și un raționalism teologic de tip scolastic, pe fondul laxismului moral, al analfabetismului religios și al creșterii indiferentismului în masele populare și clericale lipsite de orice cateheză și rupte de sursele vii ale credinței (*Despre deasa împărtășire*, Pr. Ioan I. Ică junior, p. 23).

FECIORIA

"Un frate oarecare, fiind supărat de gândurile cele din pofta desfrânării, a mers la un bătrân mare și l-a rugat, zicând: rogu-te, părinte, fă rugăciune lui Dumnezeu pentru mine, că mă supără foarte războiul desfrânării, și pentru rugăciunea sfinției tale mă va izbăvi Dumnezeu de acea supărare! Răspuns-a lui bătrânul: bine, fiule, voi face rugăciune. Și așa bătrânul a început a se ruga lui Dumnezeu pentru dânsul, iar fratele s-a dus la chilia lui. Și după câteva zile iar a venit fratele la acel bătrân, jeluindu-se că nu se poate izbăvi de acea supărare și rugându-l să se roage cu deadinsul lui Dumnezeu pentru dânsul. Iar bătrânul iar a început a se ruga pentru dânsul, zicând: Doamne, arată-mi mie fapta acestui frate și de unde-i vine lui acea deznădăjduire și lucrare diavolică într-însul, că m-am rugat Ție pentru el și nu s-a izbăvit de supărare. Și Dumnezeu i-a descoperit lui pe acel frate și l-a văzut pe el șezând, și duhul desfrânării aproape de dânsul, cu care glumea și râdea și se mângâia. Pe îngerul lui îl vedea stând departe și mâniindu-se pe el pentru că nu alerga la ajutorul lui Dumnezeu, ci se îndulcea cu necuvioasele sale gânduri și tot gândul și-l da spre mângâierea vrăjmașului. Și a priceput bătrânul că partea fratelui este pricina războiului său și chemându-

l, i-a zis: fiule, eu am cunoscut că pricina războiului ești tu însuși, pentru că te îndulcești și te mângâi și te dezmierdezi cu acele gânduri spurcate pe care însuși de voia ta le gândești și le primești. Și așa l-a învățat cum să se împotrivească și să stea împotriva gândurilor sale. Iar fratele, folosindu-se mult de rugăciunea bătrânului, a mers la chilia sa" (Patericul, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2003, pag. 305)

Aceeași realitate existențială o poate întâlni fiecare om, mai mult sau mai puțin preocupat de un exercițiu de îmbunătățire spirituală, asemănătoare apoftegmei patericale, cu atât mai mult, persoane, creștini, sau chiar călugări care, răniți de un dor fierbinte după Mirele Hristos, se dedică Acestuia, își afierosesc viața, în întregul ei, întru slujirea lui Dumnezeu, întru împărtășirea și comuniunea cu Acela, de care nu se mai satură inima și mintea a-L contempla, a-L gusta în dulceața rugăciunii, a-L simți în durerea ființei întregi pentru lume, pentru fiecare faptură și icoană a lui Dumnezeu, asemeni nouă.

Spiritualitatea creștina, prin excelență ascetică, recomandă castitatea, sau fecioria, drept o modalitate de desăvârșire, de înfrânare (εγκράτεια), cu scopul de a-l face pe om liber, nedependent de nimeni, în stare să stăpânească toate realitățile ființei sale și pentru a le supune în mod liber voinței sale. Având în vedere această perspectivă, se poate vorbi de caracterul sacru al castității, fără a-i atribui un sens autentic religios. Aspectul religios al castității se evidențiază mai puternic atunci când aceasta se leagă de ideea libertății interioare, ca o condiție indispensabilă realizării comuniunii cu Dumnezeu.

Mănăstirea Săraca

Privind dintr-o perspectivă istorică, fecioria are o valoare mai degrabă estetică, referindu-ne la zeități antice precum Artemis sau Atena, care erau numite fecioare datorită, mai ales, valorizării veșnicei lor frumuseți și tinereți, vitalității înfloritoare și nesticăciunii acestora. În istoria biblică, binecuvântarea este concepută ca fecunditate, lucru ce desconsideră castitatea, echivalându-o cu blestemul (Facere 30, 25; I Regi 1, 11; Luca 1, 25). În rare cazuri castitatea e prezentată ca o

alegere virtuoașă, cu valoare religioasă – Iudita, rămânând vaduvă (Iudita 8,4), asemenea proorocița Ana (Luca 2,37), dar mai ales Sfântul Ioan Botezătorul, pregătind venirea lui Mesia, model și sens teologic profund, preluat atât în înțelegerea ascezei dar și a trăirii mistice creștine, inclusiv a castității. Teologia patristică rezervă și dezvoltă o largă pledoarie în susținerea castității, atât ca valoare ascetică, precum și în înțelegerea ei ca valoare revelatoare și soteriologică. Trupul feciorelnic devine templu al Duhului Sfânt, sanctuar al Treimii (I Corinteni 16). Aspectul mistic al fecioriei apare în strânsă legătură cu viața de rugăciune, fiind considerată o stare privilegiată, prin care ne înălțăm mai ușor spre Dumnezeu, putem descoperi mai adânc și tainic însoțirea mistică, prin contemplație și rugăciune, cu Mirele Hristos.

Pentru Sfântul Ioan Hrisostom, fecioria nu trebuie opusă căsătoriei: "a defăima căsătoria ar însemna în același timp a micșora slava fecioriei" (*Tratat despre feciorie*), fiindcă, față de căsătorie, fecioria reprezintă desăvârșirea ei ultimă, eshatologică, spiritualizarea ei, împlinirea ei într-o căsătorie duhovnicească" (Tomas Spidlik, *Spiritualitatea Răsăritului Creștin, III Monahismul*, Editura Deisis, Sibiu, 2000, pag. 65).

Înțelegând aceste considerații care redau tabloul mai general al creației și al sensului acesteia, în mijlocul căreia omul este chemat la desăvârșire, fecioria se revelează, se descoperă, ca virtute curățitoare, ziditoare, integratoare, iluminatoare și sfințitoare. Este, mai întâi, o chemare și împreună lucrare, adică sinergie divino-umană, liber acceptată.

Mănăstirea Partoș

Mănăstirea Timișeni

Viața feciorelnică a fost și este înțeleasă ca o întoarcere la tipul paradisiac de a fi, de a contempla, de a se identifica, prin har, cu Creatorul, cu Părintele iubitor și iubit. De feciorie, ca lucrare ascetică, sunt legate paza inimii și a simțurilor, fuga de toate prilejurile păcătuirii, puterea de a rezista ispitelor, inclusiv postul.

Așa se înțelege de ce regulile monahale insistă asupra izolării – chilia te va învăța pe tine toate – mănăstirea trebuind a fi "ἀβατος", adică necălcată de femei, copii, tineri imberbi, eunuci.

Contextul istoric contemporan pune noi provocări în fața Bisericii, ca organism sinergic sfințitor și mântuitor. Virtuți, altădată considerate pietre fundamentale în construcția edificiului personalității umane, au ajuns decadente, chiar blasfemiatoare pentru conștiința civică, pentru societatea emancipată, "nesupusă și nesubordonată prejudecăților". Într-un astfel de context, cu dificultate se mai aude vocea Evangheliei lui Iisus Hristos, care ne cheamă la o viață nouă, în Duhul Sfânt, la pregustarea Împărăției Cerurilor, care vine în putere, și se descoperă tot celui ce râvnește, se silește și ascultă.

Castitatea vine, în societatea contemporană să aducă un plus de mărturie a prezenței și lucrării lui Dumnezeu, a lui Iisus Hristos, în lume, în istorie, în fiecare ființă umană, chemată la dobândirea calității depline de persoană, de subiect în dialogul iubirii lui Dumnezeu-Treime.

Chemarea și angajarea la o viață feciorelnică, cum precizam mai sus, chiar dacă a devenit într-un cadru mai larg al societății contemporane, un handicap chiar, o desuetudine, un non-conformism cu mofturile modei contemporane, în realitate decadente, n.n., reprezintă dimpreună cu familia, germeii, semințele restaurării chipului lui Dumnezeu în om, în lume.

A afirma fecioria ca valoare, înseamnă, astăzi, a avea curajul evanghelic, a te identifica apostolilor, proorocilor, părinților, cuvioșilor, dar mai ales martirilor. A-ți asuma fecioria, în lumea profund virusată de opțiunea pentru plăceri, de satisfacerea tuturor poftelor, este o autentică stare de martiriu, de asumare a oprobriului public, de desconsiderare, și încă din cele mai fragede vârste.

SĂRĂCIA

Sărăcia este neagonisirea voluntară, "lepădarea grijiilor, lipsa de îngrijorare a vieții neîmpiedicată,

Mănăstirea Dobrești

înstrăinarea de întristare, credința în porunci" (Scara, cap. XVI, 11), precizează Dicționarul Teologic, evidențiind faptul că în asceza sa continuă, monahul, ca și credinciosul, este ținut să-și ridice obstacolele, dinăuntru și din afară, care ar împiedica venirea Duhului Sfânt în inima sa. După eliberarea libertății prin ascultare, după dominarea trupului prin curăție, el trebuie să reziste presiunii lumii dinafară, o lume a abundenței materiale, a puterii și a acaparării. În virtutea principiului de nealipire de bunurile materiale și de neposedere de avuții, călugărul, ca și credinciosul pun în evidență calea evanghelică spre Împărăție. Căci agonisirea de averi este cea mai evidentă sfidare a Evangheliei Împărăției, care este făgăduită anume celor săraci. De aceea ura față de cei săraci este un păcat de neiertat, deoarece Iisus Hristos se identifică cu aceștia. "Vinde-ți toate averile" poate însemna opoziția călugărului și creștinului față de toate presiunile lumii, care-l duc la tot felul de deșertăciuni.

Ce înseamnă pentru misiunea Bisericii faptul că obștea monastică propune "sărăcia voluntară" ca atitudine față de cei ce creează și perpetuează sărăcia? Este de la sine înțeles că monahismul a avut o influență majoră asupra eticii creștine sociale. Asceza monastică este indicator pentru Biserică; ea nu trebuie să rămână indiferentă față de nedreptățile economice și sociale care stau la rădăcina sărăciei; ea trebuie să lupte în numele lor și împreună cu ei pentru eliminarea oricărei forme de sărăcie. Monahismul rămâne o critică permanentă a societății aservite bogăției materiale.

Evanghelia ne învață că Dumnezeu este cu adevărat viața tuturor, este mântuirea tuturor celor credincioși sau necredincioși, drepti sau nedrepti, bogați sau săraci, după cum universal comune sunt răspândirea razelor soarelui, "că la Domnul nu este părtinire" (Romani 2, 11), iar creștinul este acela care imită pe Hristos, atât cât îi este posibil unui om, în cuvinte, fapte și gânduri, crezând fără strâmbătate și fără prihană în Sfânta Treime (Scara,

cap. I). Monah este acela care realizează, într-un trup material și josnic, rânduiala și starea celor netrupești. Monah este acela, continuă Sfântul Ioan, care se ține numai de poruncile și cuvintele lui Dumnezeu în tot timpul și locul și lucrul. Monah este acela care fără încetare face violența firii și care neîntrerupt își păzește simțurile. Monah este acela care are trupul nepătat, gura curățită și mintea luminată. Monah este acela care are sufletul îndurerat, care neconștient își aduce aminte de moarte și veghează (Scara, cap. I).

Prin urmare, creștinul împărtășește, își însușește modul de viață evanghelic, chipul hristic al raportării la cele materiale, înțelegând prin aceasta că întreaga creație, toate bunurile materiale pe care Dumnezeu i le pune înaintea, bineînțeles spre folosință, sunt scara către Împărăția lui Dumnezeu.

Dacă cercetăm Scriptura, atât a Vechiului Testament cât și a Noului Testament, putem descoperi îndreptățirea de care se bucură cel sărac, bineînțeles privită sub aspectul ei ca virtute – leșire 23, 6 – să nu te atingi la judecată de dreptul sărac, Deuteronom 24, 14 – să nu nedreptățești pe simbriașul sărac, Iov 34, 19 – nu face deosebire între bogat și sărac, căci rugăciunea acestuia e ascultată de Dumnezeu – Domnul ascultă pe cei săraci, Psalm 69, 33, atrăgându-ne atenția că cine are milă de sărac, împrumută pe Domnul, Proverbe 19, 17.

În Scriptura Noului Testament, sărăcia este descrisă a fi virtutea ce bate și deschide porțile Împărăției cerești – fericiți sunt cei săraci cu duhul, că acela este Împărăția cerurilor, Matei 5, 3, Luca 6, 20, este chiar însușirea asumată prin care dobândim desăvârșirea – du-te de vinde ce ai și dă săracilor, Matei 19, 21, Marcu 10, 21 și Luca 18, 22.

Încă și în prescripțiile cu caracter canonic, Sinodul I-II de la Constantinopol, confirmă o atitudine deja răspândită în tagma monahală, conform căreia: "monahii sunt obligați să nu aibă nimic al lor propriu, ci toate ale lor să le atribuie mănăstirii. Căci fericitul Luca zice despre cei ce cred în Hristos și închipuiesc viețuirea monahilor, < că niciunul nu zicea că din a sa avere este ceva al său, ci

Mănăstirea Românești

totul le era de obște> (Fapte Ap. 4, 32). Pentru aceea, celor ce voiesc să fie monahi, li se dă voie în privința averilor lor, să ia dispoziții mai înainte și să transmită averile lor oricărui persoane ar voi, care, firește, nu sunt oprite prin lege. Căci, după ce se vor face monahi, mănăstirea are stăpânire peste toate ce le aparțin lor, și nu li se îngăduie lor ca să poarte grijă și să facă dispoziții asupra bunurilor lor (canonul 6).

ASCULTAREA

Monahismul nu se definește prin locul său de viață, mănăstirea sau deșertul. Mai degrabă se definește prin voturile rostite în clipa tunderii. Toate celelalte nu sunt decât un înveliș istoric care poate și trebuie să se schimbe, fiindcă nu are decât o valoare relativă, aceea de a fi mijlocul de păzire a voturilor monahale.

Aceste voturi sunt trei: ascultarea, fecioria și sărăcia. Dacă monahul le păzește, își respectă monahismul; dacă le încalcă, nu-și împlinește vocația monahală. Faptul că stă sau nu într-o mănăstire nu schimbă cu nimic statutul său.

În ultimele secole accentul a fost pus pe votul ascultării. Insistența asupra votului ascultării se explică prin importanța dezvoltare a instituției "stărețismului" în monahismul rus, începând de la sfârșitul secolului al XVIII-lea. Stărețismul fiind o formă de îndrumare duhovnicească extrem de atentă, care presupune din partea începătorului părăsirea totală a voii sale în mâinile părintelui său duhovnicesc, "starețul".

Dacă pentru ascultător sau novice, "starețul" e un autentic părinte duhovnicesc, ascultătorul trebuie să fie pentru "stareț" un adevărat fiu duhovnicesc, bine cunoscut și iubit. În afara acestui lucru nu există nici "stărețism", nici ascultare.

Viața îi pune astăzi pe monahi în fața a tot felul de decizii și, din primele zile ale tunderii lor, le cere să fie responsabili. Astăzi monahul trebuie să fie ascultător față de slujirea eclezială pentru care a fost consacrat. Trebuie să-și pună toată voința și forțele creatoare în slujba acestei lucrări. Ascultarea devine slujire. Și în mod fundamental această slujire nu trebuie să fie mai puțin riguroasă decât ascultarea față de un "stareț". Cu singura deosebire că aici responsabilitatea aparține monahului însuși; el își măsoară buna sa conștiință, spiritul de sacrificiu și lepădarea de sine. Biserica devine "starețul" și judecătorul său. Ascultarea sa e împlinirea responsabilă a lucrului pe care i l-a încredințat Biserica (vezi "Iubirea ne bună de aproapele – viața și învățăturile maicii Maria Skobtova", Editura Deisis, Sibiu, 2008).

CONCLUZII

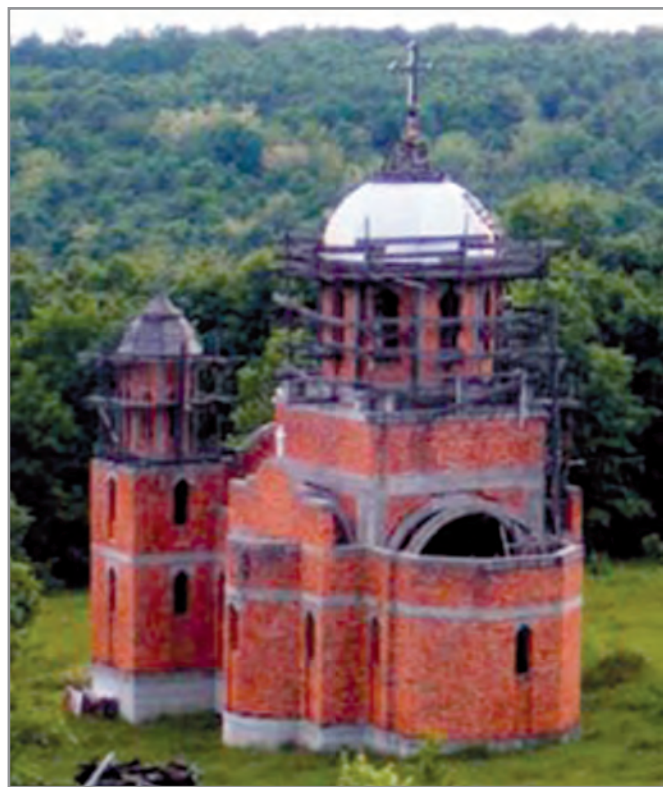
Misiunea monahului "bănățean", evidențiind poziționarea din punct de vedere geografic a acestuia, putem concluziona că se deduce din cele înfățișate mai

sus. Integrarea sa bisericească prin Tainele cerești și mântuitoare, prin care acesta, adică monahul, își descoperă vocația profetică, evanghelizatoare și apostolică, reprezintă condiția obligatorie a parcursului spiritual ulterior, atunci când monahul se îndeletnicește cu statornicirea în propria sa viață, a virtuților și harismelor specifice "bătrânului" cu chip și viață frumoase.

Preocupările călugărești, fie că aparțin și sunt adresate spațiului mănăstiresc sau lumii, sunt călăuzite de spiritul evanghelic și eshatologic ce însuflețește viața monahului. Iar în Banat vocația monahală a fost puternic influențată, bineînțeles în mod negativ, de "marea vieții", de valorile împărățiilor vremelnice.

Enumerând vechile mănăstiri, unele dintre ele de curând redeschise, în încercarea de a recreiona configurația mult vitregită a Banatului, din perspectiva prezenței vetrelor monahale, cunoscut sau mai puțin cunoscut pentru unii este faptul că toate, dar toate, mănăstirile vechi, au fost desființate sau strămutate, redesiințate atunci când autoritatea bisericească a încercat readucerea lor la viață, în încrâncenarea imperiilor și a ideologiilor, inclusiv religioase, de a șterge de pe fața pământului orice mărturie de prezență și viață monahală ortodoxă; cu alte cuvinte, un adevărat calvar al monahismului bănățean, vitregit de timpuri și de istorie.

E de-a dreptul revelator faptul că o mănăstire ca aceea a Morisenei, după un mileniu de inexistență, și-a refăcut albia în curgerea istoriei, precum râul pe marginea căruia a fost oarecând zidită.

Schitul Ierșnic

De Paști

Lumină, pace și iubire
Inundă azi întreaga fire;
De har se umple-acest pământ
Prin Învierea Celui Sfânt.

Minunea sfânt-a Învierii
De taină umple faptul serii,
Se-nalță-n ceruri imnuri sfinte
Se scoală morții din morminte.

Iisus ne-aduce mântuirea
Și seamănă-ntre noi iubirea.
Zvârliți din suflet toată ura,
Iubiți pe oameni și natura !

Veți fi cu sufletul curat,
Iubind tot ce-i adevărat.
Să piară vrajba și minciuna,
Să ne iubim întotdeauna !

Iisuse, Învierea Ta,
La toți iertare ne va da,
Iar noi la fel cu El să fim,
Să ne iubim, să ne iubim !

Prof. MIHAI DOROFTEI

Postul Mare

Este perioada Postului mare ,
Timp de „metanoia”, pentru fiecare,
Acest sacrificiu nu-i supraomenesc,
Dacă iubim pe Domnul, e ceva firesc.

Ca vameșul suspinând fiecare,
Hristos așteaptă de la noi o schimbare.
Lăsând mândria la o parte,
Să nu fim farisei cu slăvi deșarte.

În Vinerea Mare Iisus a pățimit
Pentru fiecare om fiindcă ne-a iubit.
Ne-a-mpăcat cu Tatăl, a făcut dreptate,
N-a avut vreo vină , dar a răbdat toate.

Așa că noi mergem, azi pe urma Lui ,
Șapte săptămâni de dorul Mirelui.
Postim, priveghem, pentru trup murim,
Apoi la-nviere iarăși noi gândim.

Preot IOAN VASILE CHEREGI

Doamne, suntem atât de frumoși...

Doamne, suntem atât de frumoși
De la naștere ai pus în noi sămânța de bine,
Doamne, suntem atât de frumoși
Parcă bucăți am fi rupte din Tine.

Doamne, precum un Tată ne-ai așezat
În câmpia-aceasta roditoare
În care crește grâul curat
Hrănit de ploaie și soare.

Doamne ne-ai făcut din iubire,
Bogății ne-ai lăsat moștenire
Și-ai ales ca de Tine iubiți
Să trăim aici pe pământ fericiți.

Ne-ai lăsat spre învățătură
Pilde din Sfânta Scriptură,
Ne-ai lăsat dreptul s-alegem între bine și rău
Frumoși ca să creștem în numele Tău.

Drumul e unul, spre Tine-nainte,
Lăsat pentru noi în cărțile sfinte,
Pentru cei ce-aleg mântuirea
Călăuză spre Tine-i iubirea.

Ne-ai lăsat din timpul de-atunci
Drept sfetnic cele zece porunci,
Năzuințele tale curate
Pe care nu le-ai vrut niciodată-ncălcate.

Cu iubirea Ta lăsată drept scut
Atât de frumos am crescut,
Pe cărarea Ta dreaptă Părinte, ne ține,
Să nu rătăcim drumul spre Tine.

FLORICA IACOB

O casă-n cer

De-o casă-n cer mi-e tare dor,
Cu geamuri mari și cu pridvor,
Acolo, unde-i Dumnezeu,
Dorirea sufletului meu

Și unde-s toți care au plâns
Și-au înflorit într-un surâs
Văzând privirea lui Iisus
Iubirilor grăind răspuns.

... O casă-n cer ... Acolo, sus ...
E tot ce mi-a rămas de spus.

MELANIA MĂGUREAN

Drumul Crucii

Pe drumul crucii
Întâlnești puterea minții
Ce s-a întâmplat de vrei să știi
Vino să străbatem drumul crucii
Într-o zi pân' suntem vii.

Pe drumul crucii lui Iisus
Atâtea lacrimi ce s-au scurs
Mai aproape de El fiind
Și la jertfa-i cugetând.

După cele judecate
I-au dat Lui crucea-n spate
Cu povara lumii plină de păcate
Că multe i-au fost adunate.

Fiindu-i crucea în spinare
I-a fost povara tot mai mare
Pe drumul greu și prăfuit
Din loc în loc s-a mai oprit.

Și mergând pe ceea cale
Maica Sfântă veni întru întâmpinare
Și văzându-i a Lui stare
A strigat cu voce mare:

O Fiul meu, o Fiul meu
Ce mi te-a dat Dumnezeu
Nu uita poporul Tău
Și vindecă-l de cel rău.

Cât i-a fost atunci de greu
Îi va părea cuiva rău
De păcatul săvârșit
Nimănui mărturisit?

Iar acu moment ar fi
Pe-acel drum ne-am spovedi
Și tare mult ar trebui
Cele rele de s-ar isprăvi.

Apoi în drumul tot mai greu
Simon Cirineul venit-a în ajutorul Său
Și din țarină s-a întors
Să-L ajute pe Hristos.

Lându-i crucea în spinare
Să-și mai ducă a Lui suflare
Spre Golgota locul căpățânii
Judecat de toți păgânii.

Pe drumul crucii stropit cu sânge
Cum poți trece și lacrimi a nu-i aduce?
Aceluia ce pentru mine, pentru tine
Și pentru toată acea mulțime.

Pe Golgota s-a jertfit
Și atât de mult a suferit
Pe Golgota sus pe cruce
Maica Sfântă mult îl plânge.

Și pe drum El cum mergea
Povara fiindu-i tot mai grea
Iată o femeie-L aștepta
Veronica se chema.

Și-a lăsat lucrul de mână
Și venind cu-atâta milă
Sudoarea feței să i-o șteargă
Și osândirea să-nțeleagă

Ce nedreaptă judecată
I-a fost sentința ceea dată
De Pilat judecătorul
Lui Iisus Mântuitorul.

Și spre casă când s-a-ntors
Pe măramă i se arătă
Chipul lui Hristos.

De câte ori mi-aduc aminte
De acel loc, mă simt neliniștit
Nu pot trece cu vederea
Că vreau să simt și eu durerea.

O, Doamne ce calvar
Că m-a răscolit la suflet iar
Și-n lumea aceasta cât voi fi
De drumul crucii mereu voi aminti.

PETRU IOSIF TOMA

Pe moarte călcând

Venit-a întru ale Sale când trup Cuvântul S-a făcut
Să lumineze-ntreg pământul precum un falnic Răsărit,
Dar ochii ce n-au vrut să-L vadă, n-au înțeleș și n-au văzut.
Între ai Săi venit-a-n lume, dar lumea nu L-a cunoscut
Și nu L-a primit.

Au pironit pe lemnul crucii împărăteasca Lui statură
Iar El privea la ei cu milă, cu ochii de durere plini.
L-au chinuit fără cruțare și îndurare nu avură,
Pe fruntea nobilă, curată, adânc l-au apăsă cu ură
Cununa de spini.

Și parcă cerul și pământul măhnite stau în așteptare,
Iar zărilor întunecate până-n hotarul lumii tac.
Și, în adâncuri, firea-ntreagă cuprinsă e de-nfiorare
Când El rostește blânda rugă: Părinte, dă-le lor iertare,
Că nu știu ce fac.

El S-a jertfit ca să aducă lumii mărețul dar al Învierii,
Ca să ridice la viață în veșnicie pe cei morți.
Și-au dat hainele Sale loruși cei ce păzeau locul durerii,
Pentru cămașa Lui anume, ca să o capete străjerii
Au aruncat sorții.

Și au pecetluit mormântul, cu strajă L-au înconjurat,
Dar piatra grea e răsturnată, locașul morții e deschis.
Căzut-au la pământ ostașii, de frică s-au cutremurat,
Căci Cel ce a murit pe cruce a treia zi a înviat,
Așa cum a zis.

Astăzi lumină nouă scaldă înaltul cerului curat,
Și florile zâmbesc în soare și clopote se-aud cântând,
Căci azi Biruitorul morții întru mărire S-a sculat,
Cu crucea Sa, stindard al vieții și scut, Hristos a înviat,
Pe moarte călcând.

MARIA ANIA

ITINERARIUL PASTORAL AL ÎNALTPREASFINȚITULUI PĂRINTE IOAN, MITROPOLITUL BANATULUI

1 aprilie – participă la o emisiune la studioul TV Europa Nova din Lugoj;

– primește pe Doamna prof. Maria Ștefan, directoarea Colegiului C.D. Loga din Timișoara.

2 aprilie – prezidează ședința de lucru a Permanenței Consiliului Eparhial.

4 aprilie – slujește împreună cu Preasfințitul Episcop-vicar Paisie Lugojanul, în cripta din interiorul catedralei

mitropolitane, la slujba parastasului de 6 luni pentru vrednicul de pomenire Mitropolit Nicolae Corneanu;

– participă la vernisajul expoziției de icoane *Lumina florilor de Paști*, care a avut loc la muzeul din incinta catedralei mitropolitane;

– participă la pelerinajul tinerilor de Florii, desfășurat între Operă și catedrală și la slujba vecerniei de la catedrala mitropolitană și rostește cuvânt de învățătură.

5 aprilie – în Duminica Floriilor slujește Sfânta Liturghie la catedrala mitropolitană și rostește cuvânt de învățătură;

– vizitează pe Preasfințitul Episcop Martin Roos la sediul Episcopiei romano-catolice din Timișoara, cu ocazia Paștilor apusene.

7 aprilie – primește pe Domnul Gheorghe Iova, directorul Cramelor Recaș, împreună cu Domnul Ioan Savu din Timișoara;

– acordă un interviu pentru postul de televiziune TVR Timișoara;

– participă la slujba Deniei în biserica parohiei Giroc, apoi la festivalul *În glas de toacă*.

8 aprilie – acordă un interviu pentru cotidianul *Adevărul*;

– primește pe pictorii Rodica și Adrian Olteanu din Toplița.

9 aprilie – slujește la Denia celor 12 Evanghelii la catedrala mitropolitană și rostește cuvânt de învățătură;

10 aprilie – slujește la Denia Prohodului la catedrala mitropolitană și rostește cuvânt de învățătură.

12 aprilie – slujește la miezul nopții la slujba Învierii

Domnului de la catedrala mitropolitană și rostește cuvânt de învățătură;

– slujește Sfânta Liturghie la catedrala mitropolitană și citește Pastorală la Învierea Domnului 2015;

– participă la recepția de la reședința mitropolitană, împreună cu Preasfințitul Episcop-vicar Paisie Lugojanul și rostește cuvânt ocazional;

– participă la slujba vecerniei la catedrala mitropolitană și la concertul corului catedralei.

13 aprilie – participă la Sfânta Liturghie la biserica parohiei *Învierea Domnului* din Lugoj și rostește cuvânt de învățătură;

– face vizite pastorale la mai multe biserici din eparhie.

14 aprilie – efectuează o vizită pastorală la mănăstirea Morisena.

15 aprilie – participă la sediul Memorialului Revoluției din Timișoara la o reuniune dedicată împlinirii a 25 de ani de la înființarea acestuia.

16 aprilie – participă la un moment de rugăciune în biserica din incinta reședinței mitropolitane alături de Preasfințitul Episcop-vicar Paisie Lugojanul și angajații Centrului eparhial, apoi la o agapă comună.

17 aprilie – de sărbătoarea Izvorul Tămăduirii slujește Sfânta Liturghie la mănăstirea Românești, împreună cu mai mulți clerici de la Centrul eparhial și din eparhie,

hirotonește întru diacon pe teologul Gabriel Marineasa și săvârșește sfințirea Aghiazmei Mici la izvorul din incintă, apoi rostește cuvânt de învățătură.

19 aprilie – săvârșește Sfânta Liturghie la catedrala episcopală din Caransebeș, cu prilejul hramului, împreună cu alți ierarhi ai Bisericii noastre, la invitația Preasfințitului Episcop Lucian al Caransebeșului.

20 aprilie – participă la Centrul eparhial din Caransebeș la deschiderea simpozionului internațional intitulat *Misiune și propovăduire*, dedicat împlinirii a 150 de ani de la înființarea Episcopiei Caransebeșului.

21 aprilie – primește pe Domnul Vasile Todi din Timișoara.

22 aprilie – primește o delegație de credincioși de la parohia Timișoara Zona Tipografilor;

– primește pe P.C. Părinte protopop Gheorghe Sutac de la Sănnicolau Mare, însoțit de P.C. Părinte Alexandru Ciovârname de la parohia Tomnatic, același protopopiat;

– primește pe teologul Petre Constantin și pe viitoarea soție Delia Lotrean;

– primește pe Domnul Vasile Todi din Timișoara;

– primește pe P.C. Părinte Cătălin Goia, de la parohia Timișoara Sfântul Mare Mucenic Gheorghe.

23 aprilie – participă la Sfânta Liturghie la biserica militară (parohia Timișoara Cetate), cu prilejul praznicului Sfântului Mare Mucenic Gheorghe și rostește cuvânt de învățătură;

– participă la ceremonialul militar și religios din fața statuii Sfântului Mare Mucenic Gheorghe din Timișoara, ocrotitorului trupelor de uscat ale Armatei Române;

– săvârșește slujba punerii pietrei de temelie pentru paraclisul parohiei Timișoara Sfântul Mare Mucenic Gheorghe.

26 aprilie – săvârșește Sfânta Liturghie în altarul de vară al mănăstirii Românești și apoi participă la festivalul coral Cântările Învierii, rostind cuvânt de învățătură și binecuvântând corurile participante.